

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Státy Commonwealthu v Karibiku a Latinské Americe

Barbora Nováková

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni
Filozofická fakulta

Katedra Politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program: Politologie

Studijní obor: Mezinárodní vztahy – teritoriální studia

Bakalářská práce

Státy Commonwealthu v Karibiku a Latinské Americe

Barbora Nováková

Vedoucí práce:

PhDr. David Šanc, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Poděkování

Na tomto místě bych velice ráda poděkovala PhDr. Davidu Šancovi, Ph.D. za odborné vedení mé práce, cenné rady a užitečné připomínky, které mi napomohly při zpracování tématu bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod	7
2. Britské impérium	10
2.1. Vysvětlení pojmu Britské impérium	10
2.2. Historie Britského impéria	10
2.3. Historie Britského impéria v oblasti Karibiku a Latinské Ameriky ..	12
3. Commonwealth	15
3.1. Vysvětlení pojmu Commonwealth	15
3.2. Vznik Commonwealthu	16
4. Dekolonizace	18
4.1. Vysvětlení pojmu dekolonizace	18
4.2. První kroky k nezávislosti	18
4.3. Proces dekolonizace v Karibiku a Latinské Americe	19
4.3.1. Karibik	19
4.3.2. Latinská Amerika	21
4.3.2.1. Britský Honduras (Belize)	21
4.3.2.2. Britská Guyana	21
5. Státy Commonwealthu v Karibiku a Latinské Americe	23
5.1. Westminsterský politický systém a jeho kritika	23
5.2. Brexit a CARIFORUM-UK EPA	27
6. Jednotlivé státy karibského Commonwealthu	30
6.1. Státy Commonwealth Realm	30
6.1.1. Antigua a Barbuda	30
6.1.1.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	30
6.1.1.2. Změna státního zřízení	33
6.1.2. Bahamské ostrovy	34
6.1.2.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	34
6.1.2.2. Změna státního zřízení	36
6.1.3. Barbados	37
6.1.3.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	37
6.1.3.2. Změna státního zřízení	38

6.1.4. Belize	40
6.1.4.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	40
6.1.4.2. Změna státního zřízení	42
6.1.5. Grenada	42
6.1.5.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	43
6.1.6. Jamajka	45
6.1.6.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	45
6.1.6.2. Změna státního zřízení	47
6.1.7. Svatý Kryštof a Nevis	48
6.1.7.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	49
6.1.7.2. Změna státního zřízení	50
6.1.8. Svatá Lucie	51
6.1.8.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	51
6.1.8.2. Změna státního zřízení	53
6.1.9. Svatý Vincent a Grenadiny	54
6.1.9.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	54
6.1.9.2. Změna státního zřízení	55
6.2. Republiky	56
6.2.1. Dominika	56
6.2.1.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	57
6.2.1.2. Změna státního zřízení	58
6.2.2. Guyana	59
6.2.2.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	59
6.2.2.2. Změna státního zřízení	61
6.2.3. Trinidad a Tobago	61
6.2.3.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu	62
6.2.3.2. Změna státního zřízení	63
7. Závěr	65
8. Seznam použité literatury	71
8.1. Tištěné zdroje a literatura	71
8.2. Internetové zdroje	78
9. Resumé	81
10. Přílohy	82

1. Úvod

Commonwealth (v českém překladu Společenství národů) je označován za jednu z nejstarších politických asociací států na světě. Jejím základem jsou zámořské oblasti (původně dominia), která za dob Britského impéria byla jeho součástí¹. Historie Commonwealthu začíná ve dvacátých letech 20. století, kdy se roku 1926 sešli zástupci dominií Austrálie, Kanady, Irského svobodného státu, Newfoundlandu, Nového Zélandu, Jižní Afriky, kolonie Indie a samozřejmě i Spojeného království na konferenci konající v Londýně. Na této konferenci, jež trvala něco málo přes měsíc (od 19. října do 22. listopadu), se představitelé Británie a dominií dohodli, že jsou všichni rovnocennými členy komunity v rámci Britského impéria, a nikdo by neměl být nadřazován či naopak. Tato komunita byla pojmenována Britské společenství národů (v anglickém originále British Commonwealth of Nations). V roce 1930 byl na konferenci v Ottawě také představen takzvaný Westminsterský statut. Ten byl uznán britským zákonem o rok později. Statut pojednával o uznání britských dominií za plně rovnoprávné a nezávislé státy. Později bylo toto společenství přejmenováno zkráceně pouze na Commonwealth, a tento název má dodnes.

S koncem druhé světové války nastal proces dekolonizace, kdy se většina zemí, které dříve byly součástí Britského impéria, začala osamostatňovat. Po vyhlášení nezávislosti většina států nadále setrvala v Commonwealthu (příkladem může být Indie, jež získala svou nezávislost již dva roky po válce, tedy v roce 1947, a i nadále zůstala součástí Commonwealthu). Do té doby Commonwealth představoval ideál sjednocení všech britských území. Nyní představuje mezinárodní asociaci, jejíž součástí je 54 nezávislých států² udržující přátelské

¹ V době největšího rozkvětu Britského impéria, tedy za dob vlády královny Viktorie, se území impéria rozprostíralo na skoro čtvrtině zemského povrchu

² Původně se jednalo o 60 států, ale někteří členové odmítli nadále setrvat v asociaci.

vztahy, praktickou spolupráci a respektují britského monarchu jako symbol asociace³.

Jedná se o asociaci pojímající v sobě státy ze všech koutů světa, ve své bakalářské práci však zaměřím pouze na státy z jednoho geografického okruhu, a to z oblasti Karibiku a Jižní Ameriky. Ve svém výkladu se budu tedy soustředit na 12 samostatných států. Mezi tyto státy se řadí Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize (do roku 1973 původně nazýván Britský Honduras), Dominika, Grenada, Guyana (do roku 1966 označována jako Britská Guyana), Jamajka, Svatá Lucie, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincent a Grenadiny a Trinidad a Tobago.⁴

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem a do jaké míry společná historie v rámci Britského impéria a členství v Commonwealthu ovlivňuje politickou, ekonomickou a kulturní situaci daných států. Dalším vedlejším, přesto podstatným cílem práce bude případná změna státního zřízení u jednotlivých států. K dosažení cíle práce si napomohu analýzou a komparací politických systémů, kulturních vzorců a ekonomických situací zkoumaných zemí. Také si jako součástí práce položíím několik otázek, přičemž mezi ty stěžejní patří: Jakým způsobem ovlivňuje britská koloniální minulost region? Je možné nalézt určitá pozitiva či naopak negativa členství v Commonwealthu? Existuje zde případ, že by stát uvažoval Commonwealth opustit a případně z jakého důvodu? Čím jsou charakteristické vazby zkoumaných států na Velkou Británii? Jaká je reakce států na brexit a má brexit potenciál ovlivnit situaci v Karibiku a Latinské Americe?

Práce bude rozdělena do dvou hlavních částí. První část práce se zaměří na historii a vývoj vztahů mezi Karibikem, Latinskou Amerikou a Commonwealthem. Do této části zahrnu Britské impérium a jeho stručnou historii. Též představím pojem a samotný vznik Commonwealthu. Závěrem části

³ První tváří Commonwealthu se stal britský král Jiří VI., který tuto úlohu vykonával až do své smrti v roce 1952. Od té doby, tedy po necelých 70 let, je hlavou Commonwealthu jeho dcera, britská panovnice královna Alžběta II.

⁴ viz. příloha 1, 3 a 4

веду i vyhlášení nezávislosti jednotlivých států, které spadají do tématu práce. Tuto část považuji za podstatnou, jelikož se od vzájemné minulosti zajisté odvíjí i nynější vztahy a současný stav států.

Druhá část práce bude zaměřena na politický, ekonomický a kulturní vývoj a stav jednotlivých států. Na začátku představím britské politické dědictví ve formě Westminsterského politického systému a jeho kritiku v oblasti. Také se zaměřím na ekonomickou situaci s odkazem na brexit. Následně v každé podkapitole postupně představím jednotlivé státy a jejich současnou politickou, ekonomickou a kulturní situaci. Zejména se budu soustředit na britský odkaz v kultuře, politickém systému a ekonomické vazby na Spojené království. Začátkem se zaměřím na státy Commonwealth Realm. Jedná se o společenství států, ve kterých je, na rozdíl od ostatních zemí Commonwealthu, hlavou státu stále královna. Je zde šestnáct konstitučních monarchií, mezi které se řadí devět nacházejících se v oblasti Karibiku a Severní Ameriky. Mimo politickou, ekonomickou a kulturní situaci ve státě se v jejich případě zaměřím i na možnosti změny státního zřízení a zda do dnešní doby padly návrhy o vyhlášení samostatnosti. Zároveň do této části začlením i dostupné názory zastánců a odpůrců změny státního zřízení v jednotlivých státech. V závěru kapitoly představím ostatní karibské a latinskoamerické státy Commonwealthu, které své státní zřízení již změnily.

Při zpracování své práce budu pracovat s řadou knižních a internetových zdrojů. Součástí budou zejména geografické a historické spisy, ale také články současných celosvětových periodik a internetových zpravodajských portálů. Při zpracování základních úvodních informací k jednotlivým státům jsem využila internetové encyklopedie *The World Factbook*. Součástí práce je také odlišné odkazování na autorské práce a články a oficiální weby a stránky jednotlivých organizací, společností či encyklopedií. Tato forma odkazování byla zvolena z důvodu snadnější orientace v textu a jeho přehlednosti.

2. Britské impérium

2.1. Vysvětlení pojmu Britské impérium

Za Britské impérium se označují kolonie, protektoráty, mandátní území a dominia, které byly pod správou Spojeného království, a kterých se Britové zmocnili během své dlouholeté historie kolonialismu. Své počátky má impérium již v šestnáctém století, přesněji v roce 1583, kdy Anglie získala své první územní zisky v Newfoundlandu (kanadský ostrov v Atlantickém oceánu) díky Humphreymu Gilbertovi, britskému dobrodruhovi a badateli.⁵ Tyto zisky byly poháněny obchodními ambicemi, námořní expanzí a také stále se navyšující konkurencí ze strany Francie a dalších evropských mocností.

2.2. Historie Britského impéria

V 17. století již existovaly britské kolonie nejen na území Severní Ameriky v podobě Nové Anglie, Virginie, Marylandu, ale Británie měla také své územní zisky i v oblasti Karibiku, (Barbados nebo Jamajka), Střední Ameriky (Britský Honduras), Afriky (Kapská kolonie) a Asie (Indie).

Koruna v 17. a 18. století dohlížela na vývoj svých kolonií zejména v oblasti dopravy a obchodu. Británie v roce 1651 vydala Zákon o plavbě (*Navigation Act*). Ten jednal o omezeném obchodě Británie se svými koloniemi. Veškerý koloniální vývoz měl být dovážěn pouze na anglických lodích, které zboží dopravily pouze na britský trh. Naopak veškerý koloniální dovoz musel přicházet z Anglie (Smith 2006). Tento zákon fungoval až do střetu několika faktorů. Jedním z těchto faktorů byla kniha *Wealth of Nations* skotského ekonoma Adama Smitha, která představila novou ekonomiku volného trhu. Dle Smithova názoru měla být každému poskytnuta možnost svobody výroby a směny zboží. Po spojení domácích a zahraničních trhů měli být lidé více motivováni k větší prosperitě. Na druhé straně byl Smith proti přísným vládním ekonomickým předpisům (Blenman 2020). Také ztráta severoamerických kolonií přispěla ke zhroucení těchto

⁵ Sir Humphrey Gilbert arrives in Newfoundland. *Canadian Museum of History*. Dostupné na: <https://www.historymuseum.ca/blog/sir-humphrey-gilbert-arrives-in-newfoundland/>, 27. 1. 2021.

omezení. Během 18. století přetrvávalo napětí mezi Velkou Británií a jejími třinácti koloniemi, které se nacházely na území Severní Ameriky. Ty toužily po své nezávislosti, což je vedlo ke vzpouře. V roce 1776 byla představena deklarace nezávislosti, která pojednávala o koloniích jako o nezávislých státech.⁶

Nedílnou součástí Britského impéria bylo pěstování plodin a surovin na plantážích. Pěstování šlo ruku v ruce s obchodem s otroky. Na rozsáhlých plantážích se v dřívějších koloniích v Severní Americe nejčastěji pěstoval tabák a bavlna. Zde bylo však zapotřebí velkého množství levné pracovní síly. Mezi lety 1525 až 1866 bylo do oblasti západní hemisféry přivezeno kolem dvanácti milionů Afričanů. Dovoz otroků byl do britských kolonií zrušen v roce 1807 a samotné otroctví o necelých třicet let později. V roce 1833 byl představen zákon o zrušení otroctví, který vstoupil v platnost v oblasti Britského impéria 1. srpna 1834. Tento zákon propustil kolem 800 000 otroků, kteří byli ve službách britských majitelů (Olusoga 2015).

19. století se považuje za dobu největšího rozkvětu Britského impéria. Zámořské kolonie nadále vzkvétaly, avšak k největšímu rozšíření britské moci došlo v Africe, kde byl vytvořen pás států ze severu na jih, přesněji od Káhiry po mys Dobré naděje. Ostatní zámořské kolonie jiných evropských mocností počátkem 19. století začala slábnout, naopak Britské impérium bylo jedinou mocností, která v zámoří prosperovala. Na konci 19. století byla síla impéria na svém vrcholu – zahrnovala téměř čtvrtinu zemského povrchu a více než čtvrtinu jejího celkového počtu obyvatel.⁷

Mnoho britských zámořských území se na počátku nového století začalo dožadovat své nezávislosti. S přibývajícím nárůstem zastánců nezávislosti se nacionalistické myšlenky rozšířily do všech koutů impéria. Během první poloviny 20. století bylo Britské impérium přetransformováno na Commonwealth, přesto

⁶ British Empire. *Encyclopedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/British-Empire>, 28. 1. 2021.

⁷ British Empire. *Encyclopedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/British-Empire>, 28. 1. 2021.

jeho reálná existence nadále trvala až do svého rozpadu v roce 1997, kdy Velká Británie přišla o svou poslední kolonii – Hong Kong.

2.3. Historie Britského impéria v oblasti Karibiku a Latinské Ameriky

Oblast Karibiku se nachází v Karibském moři. Bahamy, které najdeme v Atlantském oceánu, sem řadíme též. Karibik dělíme do dvou částí, a to na Velké a Malé Antily. Velké Antily tvoří ostrov Hispaniola, kde dnes nalezneme Haiti a Dominikánskou republiku, a ostrovy Kuba, Jamajka a Porto Rico. Druhá oblast, tedy Malé Antily, se skládají ze tří skupin menších ostrovů. Těmito skupinami jsou Panenské ostrovy, Návětrné ostrovy (Barbados, Dominika, Grenada, Grenadiny, Martinik, Svatá Lucie, Svatý Vincent) a Závětrné ostrovy (Antigua, Barbuda, Dominika, Nevis, Svatý Kryštof). V případě zemí Commonwealthu v Latinské Americe sem zahrnujeme Belize a Guyanu. Belize se nachází jihozápadně od Kuby na severovýchodním pobřeží Severní Ameriky. Britská Guyana leží na severu Jižní Ameriky u pobřeží Atlantského oceánu nedaleko karibského státu Trinidad a Tobago.

Většina Karibiku, Britský Honduras a Britská Guyana byly též součástí Britského impéria. Právě karibské oblasti patřily mezi první, které byly objeveny Kryštofem Kolumbem během jeho plavby. Kolumbus chtěl touto cestou zajistit obchodní vztahy s prodejci koření a dalších produktů na východě. Namísto toho dorazil na západ, přesněji se doplaval na ostrov Hispaniola. Nacházel se v jiné oblasti, než očekával, i přesto domorodce nazýval “Indiány”. Z tohoto důvodu se dodnes oblasti také říká Západní Indie (Knight 1989: 12).

Oblast byla po 132 let více méně pod správou Španělska. První britské koloniální zisky můžeme zaznamenat až ve dvacátých letech 17. století, kdy se Britové mezi lety 1623-4 usadili na Svatém Kryštofu a v roce 1625 na Barbadosu. O rok později se neúspěšně snažili osídlit i Tobago. V rámci několika desítek let Anglie pod svou správou získala Nevis (1628), Antiguu (1632) a Montserrat (1632). V roce 1655 byla vyslána expedice pod vedením admirála Williama Penna a generála Roberta Venablesa, aby se Britové zmocnili Jamajky, která byla

původně pod správou Španělska. Přestože Jamajka byla jen pouhou útěchou po nezdařených pokusech o obsazení Hispanioly a Kuby, v roce 1750 byla již nejdůležitější britskou kolonií v Karibiku (Knight 1989: 15).

Rané anglické kolonie, osídlené a ovládané bílými osadníky, byly “mikrokosmy” anglické společnosti. Existovaly zde malé farmářské ekonomiky založené hlavně na pěstování tabáku a bavlny (Knight 1989: 3). Karibik je známý zejména díky pěstování cukrové třtiny. Ta se využívala na výrobu cukru. Ten byl používán při dochucování kávy, čajů, čokolády nebo při výrobě rumu. Cukrová třtina se stala populárním a žádaným produktem a “pěstitelé” tak snadno zbohatli. Ostrovy, kde se dříve pěstoval tabák a bavlna na malých farmách, se proměnily ve velké plantáže, které měly obrovské rozlohy, ale málo pracovníků (Knight 1989: 16).

Z těchto důvodů byli otroci pravidelně přiváženi z Afriky jako levná pracovní síla. V letech 1662 až 1807 dodala Británie přes Atlantický oceán v transatlantickém obchodu s otroky 3,1 milionu Afričanů. Jen v roce 1650 stál jeden africký dělník kolem sedmi liber. Pro komparaci s bílým dělníkem nebo služebníkem: ten plantážníka stál 10 liber pouze na několik let práce. Stejně finance by stálo navíc i ošacení, potrava a přístřeší. Zároveň se plantážníci domnívali, že Afričané budou vhodnější pro práci v karibském tropickém klimatu, které připomínalo podmínky v Africe. Pracovní podmínky na plantážích však byly hrozné. Každodenní práce na přímém slunci, nedostatečná výživa, nemoci, brutální zacházení, a nezdědka i úmrtí. Přestože iniciativa o zrušení otroctví existovala již mnohem dříve, oficiálně bylo zrušeno až v roce 1834.⁸

Po zrušení otroctví v první polovině 19. století se kolonie obrátily na dovážanou pracovní sílu z Asie, zejména východní Indie a Číny, což dále obohacovalo rozmanitou kulturu a společnost v regionu. Zrušení otroctví bylo také významným předělem v karibské historii v tom, že iniciovalo dlouhý proces

⁸Slavery in the Caribbean. *National Museums Liverpool*. Dostupné na: <https://www.liverpoolmuseums.org.uk/archaeologyofslavery/slavery-caribbean>, 1. 2. 2021.

osvobozování a politickou kontrolu “nebílé” většiny. Rané kolonie se těšily relativně velké míře autonomie prostřednictvím aktivit místních zastupitelských orgánů. Později však Britové pro snadnější správu a usnadnění kontroly nad stále asertivnějšími koloniálními zastupitelskými představiteli přijali systém přímé správy, ve kterém Brity jmenovaní guvernéri měli téměř autokratickou moc. Historie kolonií je od té doby až do roku 1962, kdy se první kolonie osamostatnily, poznamenána vzestupem nacionalistických hnutí, organizací a generace politiků, kteří převzali moc, když byl koloniální systém v britském Karibiku na rozpadu (Knight 1989: 4).

3. Commonwealth

3.1. Vysvětlení pojmu Commonwealth

Commonwealth, v plném znění Commonwealth of Nations (v českém překladu Společenství národů), je volné sdružení, které zahrnuje Spojené království a jeho bývalé kolonie a dominia, které se rozhodly nadále udržovat přátelské styky, praktickou spolupráci, a které zároveň uznávají britského monarchu jako symbolickou hlavu asociace. Commonwealth zahrnuje jak země s vyspělými ekonomikami, tak také země rozvojové. Celkový počet obyvatel Commonwealthu je kolem 2,5 miliardy lidí. Commonwealth se od ostatních mezinárodních organizací liší tím, že nedisponuje žádnou formálními pravidly.⁹

Původ anglického termínu *common-wealth* (v doslovném překladu společné bohatství) označuje dle Romancova (2008) „stav, kdy skupina lidí, na základě předem projednané dohody (zákona), spojila své síly a prostředky za účelem realizace vylepšení stávajících materiálních, právních a společenských poměrů, tedy s cílem konat všem prospívající „dobro““ (Romancov 2008: 7).

Hlavou Commonwealthu je královna Alžběta II., jež představuje důležitý symbol organizace. Tato pozice však není dědičná a budoucí hlavu organizace zvolí vůdci Společenství. Commonwealth se skládá ze tří hlavních orgánů. Prvním je takzvaný Sekretariát Společenství. Tato mezivládní organizace podporuje a koordinuje členské země při dosahování společných cílů Commonwealthu. Mezi tyto cíle se řadí například rozvoj zemí, šíření demokracie nebo míru. Dalším významným orgánem v rámci Společenství je Nadace Commonwealthu. Ta podporuje posílení účasti lidu na vytváření společné demokracie. Posledním orgánem je Commonwealth of Learning, který podporuje rozvoj vzdělávání a znalostí pomocí distančního vzdělávání. Významná je zde také role generálního tajemníka Společenství. Generální tajemník je odpovědný za veřejné zastupování

⁹ Commonwealth. *Encyclopedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/topic/Commonwealth-association-of-states>, 14. 3. 2021.

Commonwealth, prosazuje a ochraňuje jeho hodnoty a je také ve vedení Sekretariátu. Nyní pozici generálního tajemníka zastává Patricia Scotland.¹⁰

Mezi benefity členství se dle oficiálních stránek považuje posilování správy, budování inkluzivních institucí a prosazování spravedlnosti a lidských práv. Dále je cílem Commonwealthu podporovat ekonomiky a posilovat obchod členských států. Podpora mladých lidí nebo ochrana před hrozbami jako je například změna klimatu nebo dluhy se také řadí mezi benefity členství. Skrze summity mohou vůdcové jednotlivých zemí hovořit o svých cílech a plánech, a tímto způsobem tak být zprostředkovatelem svých občanů.¹¹

3.2. Vznik Commonwealthu

Commonwealth se začal formovat v první polovině 20. století, konkrétně ve 20. letech. První zmínka o takzvaném Commonwealthu zazněla v roce 1926 na císařské konferenci, kde se sešli zástupci britských dominií a kolonie Indie. Na této konferenci se zúčastnění shodli na tom, že území v rámci Britského impéria jsou rovnocennými členy komunity. Rok 1931 se považuje za oficiální vznik Commonwealthu. Mezi lety 1931 až 1947 označujeme Společenství za Britské společenství národů.¹²

V roce 1947 bylo vyhlášení nezávislosti Indie prvním symbolickým krokem k moderní podobě Commonwealthu. Indie se chtěla stát nezávislou republikou, přála si ale nadále zůstat součástí Společenství. V roce 1949 bylo při setkání předsedů vlád rozhodnuto, že se členy mohou stát i nezávislé republiky (Šanc – Ženíšek 2008: 37). Ve stejném roce byla podepsána i Londýnská deklarace, která uznávala osm zúčastněných zemí za rovnocenné a nezávislé. Díky tomuto kroku mnoho bývalých britských dominií, které v procesu dekolonizace získaly svou

¹⁰ How we are run. *The Commonwealth*. Dostupné na: <https://thecommonwealth.org/about-us/how-we-are-run>, 16. 3. 2021.

¹¹ Joining the Commonwealth. *The Commonwealth*. Dostupné na: <https://thecommonwealth.org/about-us/joining-the-commonwealth>, 16. 3. 2021.

¹² Our history. *The Commonwealth*. Dostupné na: <https://thecommonwealth.org/about-us/history>, 28. 1. 2021.

nezávislost, nadále udržovalo přátelské vztahy s Velkou Británií skrze Společenství.¹³

¹³ Our history. *The Commonwealth*. Dostupné na: <https://thecommonwealth.org/about-us/history>, 28. 1. 2021.

4. Dekolonizace

4.1. Vysvětlení pojmu dekolonizace

Za dekolonizaci se považuje proces, ve kterém se země, která dříve byla kolonií (tedy územím, které bylo ovládáno jinou zemí), stane politicky nezávislou.¹⁴ Tento pojem lze dle McIntyry také definovat dvěma způsoby, a to tak, že se „jedná o stažení koloniální moci země ze svých dřívějších kolonií, zároveň ale můžeme hovořit o získání politické a ekonomické nezávislosti nad právě takovou zemí” (McIntyre 1998: 7). Pojem dekolonizace bylo slovo přijaté německým ekonomem Moritzem Juliem Bonnem ve třicátých letech minulého století. Tento pojem se však dostal do podvědomí až ve druhé polovině 20. století, kdy řada zemí vyhlásila svou nezávislost (McIntyre 1998: 7).

4.2. První kroky k nezávislosti

První myšlenky o nezávislosti britských zámořských oblastí přišly ve 30. letech 19. století z iniciativy Lorda Durhama, tehdejšího guvernéra Kanady. V roce 1839 navrhl, aby Kanada měla vlastní samosprávu, jelikož zde převažovali britští kolonialisté nad domorodým obyvatelstvem. Systém měl fungovat tak, že výkonné pravomoci bude mít na starosti lokální orgán, zatímco o zahraničních věcech a obraně bude nadále rozhodovat generální guvernér. Ten v zemi reprezentoval britského panovníka a byl jmenován monarchou. Tento systém, během kterého Kanada obdržela statut dominia a právo na samosprávu, se rozšířil i do více zemí. Mezi země, které dále získaly statut dominia, patří například Nový Zéland, Austrálie a také oblast dnešní Jihoafrické republiky (McIntyre 1998: 15).

Konec první světové války, do které se britské zámořské oblasti musely jako součást impéria aktivně zapojit, byl prvním impulzem procesu dekolonizace. Oběti na bitevních polích první světové války vyvolali větší touhu po nezávislosti, a v zemích začaly růst proudy nacionalismu (Hillmer 2020). Pro Británii samotnou

¹⁴ Decolonization. *Cambridge Dictionary*. Dostupné na: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/decolonization>, 8. 2. 2021.

nebylo tak rozsáhlé impérium již výhodné. Po první světové válce impérium nikdy nebylo svým rozsahem větší, náklady za jeho správu však byly ohromné. Za válku utratila Británie příliš mnoho peněz, které ji uvalily do ekonomické krize a se ziskem nových území přišly i další finanční starosti. Náklady války tedy v případě Británie převýšily její zisky (Ferguson 2002: 265).

K definitivní nezávislosti napomohl až Westminsterský statut¹⁵. Tomuto kroku předcházela Balfourova zpráva z roku 1926. Zpráva hovořila o dominiích jako o zemích rovnocenných Británii. Ve stejném roce následovala Císařská konference, která dala zprávě právní podstatu. V následujících letech pokračovala jednání o změně komplexního právního systému. Jeho text byl schválen roku 1930 na konferenci v Ottawě a vše bylo zpečetěno 11. prosince 1931, kdy byl Westminsterský statut oficiálně přijat (Hillmer 2020).

4.3. Proces dekolonizace v Karibiku a Latinské Americe

Území, která se nacházela v oblasti Karibiku a Latinské Ameriky a spadala do sféry vlivu Britského impéria, se označovala za Britskou Západní Indii. Součástí Britské Západní Indie byly i tyto oblasti: Kajmanské ostrovy, Britský Honduras, Jamajka, Bahamské ostrovy, ostrovy Turks a Caicos, Britské závětrné ostrovy (Sv. Kryštof, Nevis, Antigua, Montserrat), Britské návětrné ostrovy (Dominika, Sv. Lucie, Sv. Vincent a Grenadiny, Barbados, Grenada), Britské panenské ostrovy, Tobago, Trinidad a Britská Guyana.

4.3.1. Karibik

Dekolonizace v Karibiku byla odlišná od jiných britských kolonií ve světě. Obyvatelé karibských ostrovů se považovali za Brity. Přáli si svou vlastní samosprávu, nechtěli však přerušit veškeré vztahy s Británií. Díky přátelskému přístupu k dekolonizaci Británie rozhodla, že mají právo usilovat o svou nezávislost, ale ne jako jednotlivé státy, jelikož Britové ostrovy považovali za

¹⁵ Westminsterský statut uznával rovnoprávné postavení britských zámořských dominií a jejich parlamentů.

příliš malé. Přišli tedy s konceptem federace, skrze kterou by došlo k užšímu spojení mezi ostrovy (Sewell 1978: 3).

O nezávislosti této oblasti se začalo uvažovat až v padesátých letech 20. století. Nezávislost ostrovů se nedala očekávat, dokud se nevytvořila Západoindická federace, která se měla skládat ze všech britských kolonií v Karibiku. Mnoho ostrovů považovalo federaci za nemožnou, jelikož byly od sebe roztrženy po obrovské vodní ploše. Tyto státy však sdílely podobné ekonomické a sociální problémy, a také zde nadále existovala dlouholetá společná koloniální minulost. Zákon o vytvoření federace byl podepsán roku 1956, přičemž samotná federace vznikla o dva roky později v roce 1958 (McIntyre 1998: 39).

Federace zanikla o čtyři roky později po odstoupení Jamajky. Ta vyhlásila národní referendum o setrvání ve federaci v roce 1961. Výsledky prokázaly většinovou podporu odchodu z federace a vyhlášení nezávislého státu. Jamajka měla k tomuto radikálnímu, přesto opodstatněnému kroku hned několik důvodů. Byla od ostatních ostrovů příliš vzdálená a zároveň zastávala ve federálním parlamentu příliš málo křesel. Přitom právě Jamajka tvořila většinu populace federace. Dalším z pravděpodobných důvodů mohlo být vyčerpávání jamajských financí na úkor menších ostrovů. Jako posledním bodem výhrad vůči federaci bylo přesvědčení Jamajčanů, kteří považovali za nespravedlivé, že Kingston (hlavní město Jamajky) nebyl vybrán jako hlavní město federace (Rob 2016). Po těchto výsledcích se i Trinidad a Tobago¹⁶ rozhodlo federaci opustit, což vedlo ke konečnému zániku federace.¹⁷

Po rozpadu federace se ze zbylých osmi ostrovů opět staly samostatné kolonie, které nadále byly pod dohledem Velké Británie. V následujících desítkách let se i tyto oblasti osamostatnily, a to v tomto pořadí: Barbados (1966), Grenada (1974), Dominica (1978), Svatá Lucie (1979), Svatý Vincent a Grenadiny (1979),

¹⁶ „Ten minus one equals zero.” Eric Williams, tehdejší premiér Trinidadu a Tobaga, těmito slovy ukončil Západoindickou federaci.

¹⁷ The West Indies Federation. *The Caricom*. Dostupné na: <https://caricom.org/the-west-indies-federation/>, 1. 2. 2021.

Antigua a Barbuda (1981), Svatý Kryštof a Nevis (1983). Montserrat a Britské Panenské Ostrovy nadále zůstaly zámořskými územími Velké Británie. Kajmanské ostrovy a ostrovy Turks a Caicos, které byly původně součástí Jamajky, byly odděleny po vyhlášení její samostatnosti v roce 1962, a také setrvaly jako britská zámořská území. I Anguilla se oddělila od Svatého Kryštofa a Nevisu a stala se přidruženým státem Velké Británie.¹⁸

4.3.2. Latinská Amerika

4.3.2.1. Britský Honduras (Belize)

Od 50. let se tehdejší Britský Honduras snažil získat samosprávu a nezávislost nad svým územím, zde byl však vývoj událostí naprosto odlišný od karibských ostrovů. V této době byla většina území Hondurasu pod kontrolou vlády Guatemaly. Ta považovala Britský Honduras za své vlastní území a dodnes ho můžeme nalézt na guatemalských mapách jako 23. okres. George Price, který se roku 1964 stal premiérem Britského Hondurasu za stranu *People's United Party* (PUP), se rozhodl bojovat za honduraskou nezávislost a zahájil tím tak vyjednávání se Spojeným královstvím. To následně začalo od šedesátých let dávat Britskému Hondurasu větší autonomii, i přesto se o samotné nezávislosti spustila oficiální jednání až v roce 1975 (v té době již o území hovoříme jako o Belize).

Napětí mezi státy rostlo a Belize se nadále obávala možného útoku ze strany Guatemaly. Naštěstí se na stranu Belize postavilo OSN a ta přijala rezoluci požadující nezávislost Belize. Roku 1981 se Belize po mnoha letech těžkých bojů konečně osamostatnila. Její suverenita je uznávána celým světem kromě Guatemaly.¹⁹

4.3.2.2. Britská Guyana

Britská Guyana, která se stala součástí impéria roku 1831, měla společně s Britským Hondurasem naprosto odlišný postoj k dekolonizaci oproti karibským

¹⁸ Independence. *The Caribbean Elections*. (Dostupné na: <http://www.caribbeanelections.com/education/independence/default.asp>, 1. 2. 2021.

¹⁹ Belize: History. *Central America*. Dostupné na: <https://www.centralamerica.com/belize/history/>, 4. 2. 2021.

oblastem. Zde byl proces dekolonizace poháněn nacionalistickými hnutími, násilím a napětím, která vedla ke zdlouhavým jednáním. Británie si přála mírový a poklidný přechod k nezávislosti, byla však zpomalována možnou hrozbou v podobě nacionalistického vůdce Guyany Cheddi Jagana. Ten byl v roce 1953 zvolen předsedou vlády za stranu *People's Progressive Party* (PPP), a který byl často označován za pro-komunistického. S obavou, že se Britská Guyana transformuje na komunistický stát, byla ještě téhož roku pozastavena ústava a na území Guyany byly vyslány britské vojenské jednotky. Ústava byla znovu obnovena až v roce 1957.

U moci se Jagana udržel až do roku 1964, kdy byl nahrazen Forbesem Burnhamem, který reprezentoval opoziční stranu *People's National Congress* (PNC). Ten úspěšně dovedl Guyanu k nezávislosti. Na Británii získala nezávislost o dva roky později, a to v roce 1966. Ještě stejného roku se stala i členem Commonwealhu (Loza 2013: 108-115).

5. Státy Commonwealthu v Karibiku a Latinské Americe

Jelikož se jedná o oblast, která byla do poloviny 20. století součástí Britského Impéria, samotná identita oblasti byla, je a bude tímto faktem ovlivněna. Otroctví, cukrové plantáže, multirasová společnost, jazyk, tradice – to vše mají karibské státy společné. Mezi další prvky, které tyto státy sdílejí, patří také zejména politický systém a ekonomické vztahy s Velkou Británií.

5.1. Westminsterský politický systém a jeho kritika

Od získání nezávislosti si karibské a latinskoamerické anglofonní státy udržují tradici liberální demokracie a vytvořily si vlastní formy britského Westminsterského systému. Za Westminsterský systém se označuje demokratická forma vlády, která vznikla v Británii za dob středověku. Model je pojmenován dle Westminsterského paláce, kde sídlí britský parlament. Hlavním prvkem tohoto modelu je dvoukomorový parlament. V čele systému stojí panovník, v případě Velké Británie se jedná o Alžbětu II. V případě států Commonwealth Realm je v čele systému generální guvernér, který v zemi zastupuje britského monarchu²⁰. Panovník, generální guvernér či prezident zastávají spíše ceremoniální funkci. Většinu veškeré reálné výkonné moci drží premiér a jeho ministři. Tento model byl převzat mnoha státy po celém světě a každý stát si přetvořil systém v závislosti na vlastní tradice, podmínky (Lennon 2017).

Bylo zmíněno, že země si vytvořily vlastní formy Westminsterského systému. Příkladem může být forma jednokomorového parlamentu. V oblasti Karibiku a Jižní Ameriky můžeme nalézt země, které mají pouze jednokomorový parlament. Tento parlament, jak již z názvu vyplývá, má pouze jednu komoru, přesto však svým složením připomíná komory dvě. Karibské státy jsou svou rozlohou malé a mají málo politických zastupitelů, je tedy výhodnější pro tyto malé státy parlament jednokomorový. Přesto má osm z dvanácti zemí dvoukomorový parlament. Typické pro karibské státy je, že se členové jednokomorových uskupení

²⁰ V čele států, které nejsou konstituční monarchií, může v čele systému stát i prezident.

skládají z představitelů volených a jmenovaných. Jedna část, z pravidla ta větší, je volena lidovým hlasováním. Druhá část, která bývá svým zastoupením menší, je jmenována generálním guvernérem nebo prezidentem. Takovýto jednokomorový parlament nalezneme například na Dominice, Guyaně, Svatém Kryštofu a Nevisu nebo Svatém Vincentovi a Grenadinách.

Jednotlivé státy karibského Commonwealthu si také převzaly tento britský model²¹. V době vyhlášení nezávislosti karibských oblastí se k Westminsterskému modelu vyjádřil například tehdejší premiér Trinidadu a Tobaga Eric Williams, který ostře vystupoval proti kolonialismu, kapitalismu a otroctví. Přes veškerou kritiku označoval model za dostačující pro Trinidad a Tobago, když byl dost dobrým pro Anglii (Girvan 2015: 97). Existuje zde mnoho kritiků, kteří tento model v oblasti karibského Commonwealthu neschvalují a hovoří o jeho reformě. Mezi hlavní oponenty Westminsterského modelu v Karibiku patří již zesnulý jamajský profesor Norman Girvan. Dle jeho názoru byl model pouze britskou touhou mít nadále nad územím dohled a určitý vliv přesto, že byly bývalé britské kolonie již nezávislé. Girvan tvrdil, že ačkoli byla národům udělena nezávislost, měly jen malý podíl na vytváření vlastní ústavy, která byla spíše přijata od koloniálních předchůdců (René 2017: 2–7). Dále označoval Westminsterský model za součást balíčku, který přinesl Pakt nezávislosti. Hovořil o paktu jako o snaze zachovat současný stav, který byl v oblasti do vyhlášení nezávislosti jednotlivých států přítomen (Girvan 2015: 96).

Přestože jsou karibské státy považovány za jedny z nejdemokratičtějších na světě, někteří kritici hovoří naopak o nedostatečné demokratické situaci v regionu a o nedostacích v politické kultuře států. Dle D. C. Peterse, autora textu *The Democratic System in the Eastern Caribbean*, se považuje za podstatu karibské politické kultury absolutní autorita vítězné strany ve vládě. Karibské politické strany a jejich lídři, kteří se po volbách dostávají k moci, mají dle jeho názoru až

²¹ Jedinou výjimkou jsou poloprezidentské režimy Dominiky, Guyany a Trinidadu a Tobaga, jejichž ústavy stanoví přímo zvolenou hlavu státu.

příliš velké pravomoci a snaží se vyloučit opoziční strany z možného politického boje (Grenade 2010: 36–37).

Dále také přítomnost *first-past-the-post* (FPTP) volebního systému je typickým britským dědictvím. V tomto systému má volič možnost hlasovat pouze pro jednoho kandidáta. Ten kandidát, který získá nejvíce počtů hlasů, zvítězí a získá pro svou stranu nejvíce křesel ve sněmovně. Tento systém je označován za nejvíce jednoduchý a rychlý, a také je nejvíce rozšířeným volebním systémem ve světě. Na druhou stranu je volební systém kritizován. Například menší politické strany nemají možnost se ve volbách více angažovat díky malému volebnímu zisku. Často se také stává, že ve volbách zvítězí pouze jedna strana a ta, díky vysokému počtu hlasů, získá veškeré mandáty. Například v Grenadě během voleb v roce 1999 získala politická strana *New National Party* (NNP) všech patnáct křesel ve sněmovně. Nebyla zde tudíž přítomna žádná opoziční strana (Grenade 2010: 36). Za další nevýhodu FPTP systému se může považovat povolební přerozdělování mandátů. Existují případy, kdy strana, která získala více procent hlasů, nezískala i více mandátů. Příkladem je Svatý Vincent a Grenadiny, kdy v roce 1998 opoziční strana *Unity Labour Party* (ULB) získala celkem 54,60 % hlasů. Druhá vládnoucí strana *New Democratic Party* (NDP) získala hlasů 45,31 %. NDP však ve sněmovně získala křesel osm z celkových patnácti, zatímco ULB sedm.²²

Státy se však v této oblasti pyšní relativní politickou stabilitou a pravidelně se zde pořádají svobodné volby, kde se v boji o moc střetává více politických stran. Existují zde určité odchylky od typického politického režimu v karibské oblasti, a to případy Guyany a Grenady. Guyana zažila svou politickou odchylku mezi lety 1968 až 1992, kdy je podle Chaitrama Singha, bývalého profesora vládních a mezinárodních studií na Berry College v Georgii, toto období označováno za dobu vlády autoritářského režimu spojeného s politickou stranou PNC. Vše začalo v roce 1968, kdy Forbes Burnham, lídr této strany, zmanipuloval volby ve snaze

²² St. Vincent and the Grenadines General Elections Results - 15 June 1998. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/vc/elections/vc_results_1998.asp, 12. 3. 2021.

zadržet konkurenční stranu PPP a zajistit si tak své vítězství. V těchto manipulacích pokračoval až do roku 1992, kdy proběhly volby pod mezinárodním dohledem, během kterých spravedlivě zvítězila PPP (Singh 2008: 73–76). Druhou výjimkou je případ Grenady v období mezi lety 1979 až 1983, kdy zde probíhala revoluce v čele s Mauricem Bishopem a jeho marxisto-leninským hnutím *The New Jewel Movement* (NJM).

Nedílnou součástí politického systému v karibském Commonwealthu je korupce. Ta narušuje vztahy státu a společnosti, snižuje důvěru investorů a může podkopávat cestovní ruch a další odvětví hospodářství (Grenade 2010: 37). Dle indexu vnímání korupce (CPI) je její míra v regionu stále vnímána jako příliš vysoká. Dle indexu jsou nejméně zkorumpovanou zemí v karibském Commonwealthu Bahamské ostrovy, které mají skóre 64 ze 100. Naopak Guyana a Trinidad a Tobago mají skóre 40, což je číslo nižší než světový průměr. Korupce a organizovaný zločin jdou v regionu ruku v ruce, což může mít za následek ohrožení bezpečnosti státu a zároveň i oslabení důvěry veřejnosti. Škodlivý dopad korupce můžeme zaznamenat zejména u ženského pohlaví a mládeže. Ženy jsou označovány za snadnější terč v případě úplatků a podobných forem korupce. U žen se dle globálního barometru korupce (GCB) nejvíce objevují tyto úplatky v případě zdravotních služeb a vzdělávání, jelikož to jsou právě ženy, které se starají o domácnosti a jež jsou závislé na veřejných službách. Zároveň jsou hlavními oběťmi genderově specifické formy korupce, kdy jsou ženy využívány výměnou za snadnější a finančně méně náročnější přístup k veřejným službám. U mládeže zde existuje větší pravděpodobnost, že se těmito úplatkům nevyhnou než v případě starších generací. Většina mladých lidí považuje korupci za jednu z nejzásadnějších problematik ve svých zemích a vnímají ji jako hlavní problém omezující rozvoj regionu (Duri 2020).

Korupce není jediným problémem, který nalezneme v politickém systému karibského Commonwealthu. Již dříve zmiňovaný Norman Girvan hovoří o více překážkách, jako například o obrovském vlivu peněz v politice, nekontrolovatelné výkonné moc, neexistenci možnosti občanů zasahovat do řízení státu (pouze

jednou za pět let skrze volby), slabé místní správě a mnoho dalších (Girvan 2015: 101).

5.2. Brexit a CARIFORUM-UK EPA

V červnu roku 2016, kdy Velká Británie vyhlásila referendum týkající se odchodu z Evropské unie (EU), necelých 52 % zúčastněných voličů si zvolilo cestu právě tuto cestu. Mnoho významných politických činitelů se k otázce brexitu a jeho dopadu na karibský Commonwealth vyjádřilo. Například ministryně zahraničí Jamajky Kamina Johnson-Smith na téma brexitu uvedla, že vztahy Jamajky, Velké Británie a EU budou zajisté britským referendem zasaženy. Nadále však doufala v posílení partnerství mezi Jamajkou a Velkou Británií ve všech oblastech obchodu a spolupráce. Dále také sir Hilary Beckles, děkan *University of West Indies*, sdělil, že by CARICOM²³ měl této využít situace a měla by prohloubit vnitřní vztahy i více rozšířit komunikaci s okolními státy. K tématu se také vyjádřil Timothy Antoine, guvernér karibské centrální banky (ECCB), který dobu označil za nepříznivou a znepokojivou. Vyjádřil obavy taky o možném poklesu ekonomiky Velké Británie, který by měl zajisté dopad i na oblast Karibiku.²⁴ Dle Errola Humpreyho, bývalého velvyslance Barbadosu v EU, se měl Karibik v době brexitu soustředit na určení priorit, vytváření strategií a na přípravu jednání s Velkou Británií a EU. Humprey tvrdí, že karibské státy mají prostředí využít „jako příležitost pro novou orientaci států na své dlouhodobé vztahy s Velkou Británií a zároveň posílit své vazby s EU” (Humphrey 2016: 6).

V době referenda si státy Karibiku uvědomily, že si nemohou dovolit přijít kvůli brexitu o důležitého obchodního partnera. Roku 2019 tedy vznikla k zajištění obchodních vztahů mezi karibskými státy a Velkou Británií i po odchodu z EU dohoda *CARIFORUM-UK Economic Partnership Agreement*. Smlouva byla podepsána v březnu roku 2019 bývalým ministrem obchodní politiky Velké

²³ CARICOM neboli Karibské společenství je organizace skládající se z dvaceti členů, 15 členských států a 5 přidružených států, které spočívá na čtyřech hlavních pilířích. Těmito pilíři je ekonomická integrace, koordinace zahraniční politiky, lidský a sociální rozvoj a bezpečnost.

²⁴ Brexit decision causes concern across region. *The Caribbean Council*. Dostupné na: <https://www.caribbean-council.org/brexit-decision-causes-concern-across-region/>, 1. 3. 2021.

Británie Georgem Hollingberym a jednotlivými představiteli karibských států. Smlouva zahrnuje bezcolní a bezkvótový přístup ke zboží, preferenční přístup pro poskytovatele služeb a investory a ochranu duševního vlastnictví. Zahrnuje disciplíny týkající se například vládních zakázek a hospodářské soutěže, tak i rozsáhlá ustanovení o rozvojové spolupráci (Nicholls 2019). Smlouva vešla v platnost hned po opuštění EU Spojeným královstvím na konci roku 2020.

Zprávy o podepsání smlouvy uvítalo mnoho podniků a obchodních skupin z karibského prostředí, včetně Asociace producentů *West Indies Rum & Spirits Producers Association* (WIRSPA), což je jedna z nejstarších soukromých obchodních sdružení v Karibiku. WIRSPA zastupuje značky, které jsou dobře známé britským spotřebitelům, například *Appleton*, *Angostura* a *Mount Gay Rum*. Tato dohoda umožní těmto podnikům a mnoha dalším v celém Karibiku obchodovat jako nyní, bez jakýchkoli překážek nebo cel. Smlouva eliminuje veškerá cla na celé zboží dovezené ze signatářských států CARIFORA do Velké Británie, zatímco tyto karibské státy budou i nadále snižovat dovozní cla na většinu dovozů z Velké Británie.²⁵

Další výhodou této smlouvy je, že například vývozci ovoce a ořechů budou moci ročně ušetřit přes 14 milionů britských liber v celních poplatcích. Dále například vývozci cukrové třtiny a jiných výrobků z cukru mohou ušetřit více než 20 milionů britských liber. Dohoda se vztahuje také na cestovní ruch karibských ostrovů. Karibské ostrovy jsou velmi oblíbenou turistickou destinací pro britské občany.²⁶ Například na Barbadosu jsou Britové největšími kupci luxusních nemovitostí na ostrově (Nicholls 2017).

Nyní již bývalý ministr obchodu George Hollingbery se k dohodě vyjádřil takto: „Jsem potěšen, že dnes mohu tuto dohodu podepsat, protože to umožní

²⁵UK signs trade continuity agreement with Caribbean countries. *GOV.UK*. Dostupné na: https://www.gov.uk/government/news/uk-signs-trade-continuity-agreement-with-caribbean-countries?fbclid=IwAR3tHc4W1M81Ig8IjCIYrXMSLD9qZnZP-3kD_KpQGpR0UFHHi6YbC2yOGds, 20. 2. 2021.

²⁶ viz. Příloha 2

podnikům pokračovat v obchodování stejně jako dnes po odchodu z EU. Pomůže to podpořit pracovní místa ve Velké Británii a v celém Karibiku a zajistí, aby britské supermarkety byly i nadále zásobovány nejlepšími produkty z Karibiku, jako jsou banány, cukr a rum” (Partington 2019).

6. Jednotlivé státy karibského Commonwealthu

6.1. Státy Commonwealth Realm

Za součást Commonwealth Realm (v českém jazyce se taktéž používá termín pouto Koruny) se označují státy, jež na rozdíl od ostatních zemí, které jsou součástí Commonwealthu, považují britského panovníka jako hlavu státu. Oficiálním zástupcem britského monarchy je jmenován generální guvernér. Celkem v Commonwealthu Realm nalezneme, pokud je započítáno i Spojené království, šestnáct zemí. Zde nalezneme i devět států, které se nacházejí v oblasti Karibiku. Mezi tyto země řadíme Antiguu a Barbudu, Bahamské ostrovy, Barbados, Belize, Grenadu, Jamajku, Svatý Kryštof a Nevis, Svatou Lucii a Svatého Vincenta a Grenadiny.

6.1.1. Antigua a Barbuda

Antigua a Barbuda se skládá ze tří ostrovů (ostrov Antigua, Barbuda a Redonda), které se nacházejí v oblasti Malých Antil ve východním Karibiku a jejichž celková rozloha činí 443 km². Ostrovy, kde byly rané španělské a francouzské osady, spadly pod britskou nadvládu v roce 1667. Svou nezávislost na Spojeném království země získala o více než tři sta let později, a to v roce 1981.

6.1.1.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem státu je angličtina, většina obyvatelstva však hovoří místní kreolštinou, která je označovaná jako antiguanská kreolština. Vliv britské kultury můžeme nalézt například v náboženství nebo sportu. Anglikánská církev je nejvíce rozšířeným náboženstvím na ostrovech, tato verze křesťanství je na ostrovech kreolizována a nalezneme zde prvky afro-amerických prvků, které se začaly rozvíjet zejména po vyhlášení nezávislosti.²⁷ Co se sportu týče, britský kriket je v Antigie a Barbudě považován za národní sport. Stejně jako ostatní státy Commonwealthu je Antigua a Barbuda součástí *Commonwealth Games*

²⁷ Culture of Antigua and Barbuda. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/A-Bo/Antigua-And-Barbuda.html>, 17. 3. 2021.

Federation (CGF). *Commonwealth of Learning* (COL) se zde soustředí na vzdělávání zemědělských komunit, aby posílili toto odvětví skrze distanční, flexibilní vzdělávání. Zároveň COL podporuje rozvoj technologií při vzdělávání ke zlepšení kvality výuky a rozvoji dovedností. Antigua a Barbuda je také členem Virtuální univerzity pro malé státy Společenství, kde je hlavním cílem podporovat společný rozvoj a sdílení otevřených vzdělávacích zdrojů v rozvojových zemích Commonwealthu.²⁸

Jedná se o federální konstituční monarchii, v jejímž čele stojí Alžběta II. Královna zde má svého zástupce v podobě generálního guvernéra Rodneyho Williamse. Ten tuto pozici zastává od roku 2014. Parlament zde vychází z britského Westminsterského politického modelu. Nalezneme zde dvoukomorový parlament skládající se ze senátu a sněmovny reprezentantů. Ve sněmovně reprezentantů se nachází celkem sedmnáct křesel a své zástupce volí lid pomocí voleb, které se konají každých pět let. Senát se skládá také z postů sedmnácti. Deset členů je jmenováno na návrh premiéra, čtyři jsou jmenováni na návrh vůdce opozice, jeden na návrh rady Barbudy, jeden na návrh premiéra za Barbudu a poslední dle uvážení generálního guvernéra. Předsedou vlády je vůdce strany, která získala ve volbách nejvíce křesel ve sněmovně reprezentantů.²⁹ Nyní je u moci politická strana *Antigua and Barbuda Labor Party* (ABLP). Strana zastává ve sněmovně reprezentantů patnáct mandátů. Hned za ní následuje *United Progressive Party* (UPP) se ziskem jednoho mandátu. Poslední stranou aktivně se angažující ve sněmovně reprezentantů, je *Barbuda People's Movement* (BPM), která má mandát jeden. V čele současné vlády stojí vůdce strany ABLP Gaston Growne.³⁰

Antigua a Barbuda je jednou z nejvíce prosperujících zemí nacházejících se v karibské oblasti. Po většinu své koloniální historie byla ekonomika státu

²⁸ Antigua and Barbuda. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/antigua-and-barbuda>, 17. 3. 2021.

²⁹ Antigua and Barbuda Government Structure. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://caribbeanelections.com/ag/education/government_structure.asp, 16. 2. 2021.

³⁰ Antigua and Barbuda General Elections Results – 21 March 2018. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/ag/elections/ag_results_2018.asp, 16. 2. 2021.

založena na pěstování cukrové třtiny. Nyní je zaměřena zejména na turismus a cestovní ruch, které představují téměř šedesát procent HDP. Tato poměrně limitovaná ekonomika byla zasažena během globální hospodářské krize v roce 2009, která měla negativní následky nejen na turismus. Dodnes se země nedostala na původní ekonomickou úroveň před krizí.³¹

Zajímavostí je, že se Antigua a Barbuda nyní zaměřuje, společně s některými dalšími zeměmi Commonwealthu, na takzvanou modrou ekonomiku. Antigua a Barbuda se přesněji rozhodla spolupracovat s Keňou v takzvané Akční skupině pro udržitelnou modrou ekonomiku. Cílem této ekonomiky je podporovat udržitelné zdroje nacházející se v oceánech pro lepší hospodářský růst a kvalitnější život zemí, zároveň se však snaží chránit prostředí oceánů. Antigua a Barbuda má za cíl být aktivním členem států Commonwealthu, který bude přispívat k rozvoji této ekonomiky v následujících letech. Patricia Scotland, generální tajemnice Commonwealthu, označila tento krok státu za velmi povzbudivý.³²

K roku 2019 se export Antigui a Barbudy do Spojeného království pohyboval kolem 2,49 milionů USD (0,88 % z celkových exportů ze země). Naopak import do země ze Spojeného království celkem činil 21,2 milionů USD (2,14 % z celkových importů do země). Ze země se nejvíce vyvážely kvartérní amonné soli a hydroxidy (27,3 %), kyselina stearová (20,7 %) nebo citrusy (4,55 %). Do země se nejvíce dovážel tvrdý alkohol (7,06 %), balené léky (6,84 %) nebo železné konstrukce (6,24 %). Oproti roku 2018 růst hodnoty exportu vzrostl o 36,2 %.³³

³¹ Antigua and Barbuda – Economic Indicators. *Moody's Analytics*. Dostupné na: <https://www.economy.com/antigua-and-barbuda/indicators#ECONOMY>, 16. 2. 2021.

³² Antigua and Barbuda to co-champion blue economy action for the Commonwealth. *The Commonwealth*. Dostupné na: <https://thecommonwealth.org/media/news/antigua-barbuda-co-champion-blue-economy-action-commonwealth>, 9. 3. 2021.

³³ Antigua and Barbuda. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/atg>, 14. 3. 2021

Státem otřásla krize v podobě hurikánu Irma v září roku 2017. Hurikán nejvíce zdevastoval ostrov Barbuda, který musel být později evakuován. Dle informačních serverů bylo 81 % budov zničeno či vážně poškozeno a ostrov byl považován za neobyvatelný. Za necelé dva týdny následoval další hurikán Maria, který zanechal škody i na ostrově Antigua. Celkové finanční ztráty na obou ostrovech činily celkem 136,1 milionů amerických dolarů a dodnes jsou život i ekonomika na ostrovech touto katastrofou poznamenány.³⁴

6.1.1.2. Změna státního zřízení

Země také patřila mezi první, která hovořila o potenciální změně státního zřízení. Sir Robert Sanders, velvyslanec za Antiguu a Barbudu ve Spojených státech a v Organizaci amerických států (OAS), se zmiňuje o uskutečnění setkání v roce 1994 mezi Lesterem Birdem v té době zastávající pozici premiéra Antiguy a Barbudy a byl vůdcem strany ALP, a kubánským prezidentem a revolucionářem Fidelem Castrem. Při této schůzi došlo i na téma změny státního zřízení, kterou si Bird pro svou zemi přál. Tato myšlenka zazněla dříve než například na Barbadosu, kdy se o změně státního zřízení oficiálně začalo hovořit až v roce 2003 (Sanders 2020).

Ke změně státního zřízení v Antigie a Barbudě je třeba dvoutřetinové většiny hlasů členů sněmovny reprezentantů a také většiny hlasů voličů v referendu. Obyvatelé země však nejsou příliš ochotni přistoupit k velkým státním změnám. Například v roce 2018 došlo k prvnímu oficiálnímu referendu konajícím se v Antigie a Barbudě, které hovořilo o změně ústavy a nahrazení stávajícího Soudního výboru poradního sboru panovníka (JCPC) na Karibský soudní dvůr (CCJ). Toto referendum dopadlo neúspěšně (O'Brien 2018).

³⁴ Hurricane Irma and Maria Recovery Needs Assessment for Antigua and Barbuda. *Global Facility for Disaster Reduction and Recovery*. Dostupné na: <https://www.gfdrr.org/en/publication/hurricane-irma-and-maria-recovery-needs-assessment-antigua-and-barbuda>, 16. 2. 2020.

6.1.2. Bahamské ostrovy

Bahamské ostrovy jsou státem nacházející se na severozápadním okraji karibské oblasti. Toto souostroví se skládá z téměř sedmi set ostrovů a mysů, z nichž je jen třicet obydlených. Bahamy obývají plochu necelých 14 000 km². Bahamské ostrovy se považují za první území, které bylo Kryštofem Kolumbem objeveno. První britské osídlení na ostrovech začalo v 17. století, kolonie zde ale vznikla v roce 1783. Svou nezávislost na Spojeném království však ostrovy získaly v roce 1973.

6.1.2.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Oficiálním jazykem je angličtina, na ostrovech se však mluví její bahamskou verzí, která je ozvláštněna prvky jazyka afrických předků. Většina obyvatel jsou křesťané, zejména pak protestanti a římská katolíci.³⁵ Bahamy jsou součástí Commonwealthu, avšak při pohledu na dnešní Bahamské ostrovy nám spíše připomínají oblast spadající do sféry vlivu Spojených států amerických. Jelikož turisté na ostrovy cestují převážně z USA, je možné zde nalézt mnoho amerických fastfoodů a je zde také možné platit americkými dolary. Vzdělávání ve státě podporuje COL pomocí Virtuální univerzity pro malé státy Společenství podporuje ministry školství v rozvojových státech Commonwealthu pomocí společného rozvoje a podpory vzdělávání.³⁶

Na Bahamských ostrovech nalezneme dvoukomorový parlament, který je tvořen sněmovnou a senátem. V případě této země je v pozici generálního guvernéra sir Cornelius Alvin Smith a v pozici předsedy vlády Hubert Minnis, jehož strana *Free National Movement* (FNM) od roku 2017 ve sněmovně zastává 35 z celkových 39 křesel. Mezi další významné politické strany patří *Progressive Liberal Party* (PLP), která v 60. až 80. letech vedla většinovou vládu. Ta nyní ve sněmovně zastává zbylá 4 křesla. Do sněmovny jsou její členové voleni pomocí

³⁵ Culture of Bahama Islands. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/A-Bo/Bahama-Islands.html>, 18. 3. 2021.

³⁶ The Bahamas. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/bahamas>, 17. 3. 2021.

voleb, které se konají každých pět let. Volit může každý bahamský občan dovršením 18 let. Do senátu, který má šestnáct křesel, jmenuje své členy generální guvernér. Devět členů je zvoleno na doporučení předsedy vlády, čtyři na doporučení vůdce opozice a tři po společných konzultacích předsedy vlády a vůdce opozice.³⁷

Ekonomika státu je v městských centrech ostrovů zaměřena na cestovní ruch. Ve vesnických oblastech, zejména na jihovýchodních ostrovech, převládá tradiční model zemědělství a rybolovu. Tropické klima je využíváno na pěstování exotického ovoce jako je ananas, banán nebo mango. Chovají se zde také různé druhy dobytka. I přesto, že zemědělství na ostrovech nadále funguje a je zde viditelná snaha o pěstování vlastních produktů, pouze malá část půdy je orná a většina potravin je dovážena ze sousedních Spojených států amerických. Mezi další obchodní partnery patří Velká Británie, Francie nebo Argentina.³⁸

V červenci roku 2020 se sešli zástupci bahamské vlády a Britské vysoké komise v Nassau, aby společně probrali vzájemné budoucí obchodní vazby skrze CARIFORUM-UK EPA. Tato smlouva zavazuje Spojené království poskytnout bahamským dovozcům bezcelní a bezkvótový přístup na britský trh. Cílem jednání bylo zajistit nadále rostoucí obchod mezi Bahamskými ostrovy a Spojeným královstvím i po jejím odchodu z EU. Vysoká komisařka za Bahamské ostrovy Sarah Dickson, která se jednání též účastnila, diskusi o vzájemných obchodních vazbách uvítala a označila dohodu za potřebný krok k posílení těchto vztahů.³⁹

K roku 2019 činil export do Spojeného království 3,54 milionů USD (0,29 % z celkových exportů ze země). Naopak import do Baham ze Spojeného

³⁷ Bahamas: Political Structure. *The Economist Intelligence Unit*.

<https://country.eiu.com/article.aspx?articleid=1030280686&Country=Bahamas&topic=Summary&subtopic=Political+structure>, 1. 3. 2021.

³⁸ The Bahamas. *Encyclopedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/The-Bahamas>, 17. 2. 2020.

³⁹ Improved trade between the Bahamas and UK to come as economic partnership agreement talks begins. *Ministry of Financial Services, Trade and Industry and Immigration*. Dostupné na: <https://mofstii.gov.bs/improved-trade-between-the-bahamas-and-uk-to-come-as-economic-partnership-agreement-talks-begin/>, 9. 3. 2021.

království představoval 45,3 milionů USD (0,48 % z celkových importů do země). Z Bahamských ostrovů se nejvíce k tomuto roku vyvážely styrenové polymery (88,1 %). Spojené království do země nejvíce dováželo obrazy (22,9 %), balené léky (7,71 %) nebo poštovní známky (9,61 %). Oproti roku 2018 růst hodnoty exportu poklesl o 65,4 %.⁴⁰

6.1.2.2. Změna státního zřízení

Vztahy mezi Bahamskými ostrovy a Spojeným královstvím jsou nyní více než vřelé. I po jejich odchodu z EU se bahamský premiér Hubert Minnis vyjádřil o nadále se prohlubujících diplomatických i obchodních vztazích se Spojeným královstvím. Během ceremonie konající se 12. února roku 2020, které se účastnila řada britských a bahamských diplomatů a politiků, hovořil také o sdílené historii a společných zájmech obou států. Poděkoval také za vojenskou pomoc a dary po zásahu hurikánu Dorian (The Bahamas Investor 2020).

Dle článku S. Smitha (2020) na serveru *Eye Witness News* se ke změně státního zřízení vyjádřil bývalý generální prokurátor Sean McWeeney. Ten považuje změnu státního zřízení Bahamských ostrovů za nevyhnutelný krok. Reagoval tak na oznámení Barbadosu, který hovoří o vyhlášení republiky ke konci roku 2021. Současná ani předchozí vláda však o tento krok nejevila žádný zájem, a také bahamská společnost se k tomuto faktu vyjadřuje lhostejně. McWeeney uvedl, že se jedná o „změnu, ke které může dojít pouze při referendu, kterému by bahamský lid musel dát veškerou podporu“ (Smith 2020).

Existují zde ale také podporovatelé k vytvoření republiky. Řadíme mezi ně například ministra školství Jeffreyho Lloyda. V lednu roku 2020 uvedl, že bahamský lid by měl dostat příležitost diskutovat o vytvoření republiky. Také ministr dopravy a místní správy Renward Wells zmínil, že „zastupuje menšinu podporující odstranění všech ozdob, které konstituční monarchie představuje“ (Smith 2020).

⁴⁰ Bahamas. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/bhs>, 14. 3. 2021.

6.1.3. Barbados

Barbados, také často označovaný jako “Malá Anglie”, se nachází ve východní oblasti Malých Antil, kterou můžeme také znát pod pojmem Návětrné ostrovy. Svou přezdívku si ostrov vysloužil díky jeho nejdelší britské koloniální historii. Britská kontrola nad ostrovem trvala od roku 1625 až do roku 1966, kdy získal ostrov svou nezávislost. Rozlohou však Anglii příliš nepřipomíná – má pouhých 431 km².

6.1.3.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Britský vliv na oblast nalezneme například v náboženství, kdy více než polovina křesťanů uznává anglikánskou církev. Také anglický jazyk je “britským dědictvím”, v oblasti se však hovoří také lokálním dialektem *Bajan*.⁴¹ Britský sport kriket je v zemi velmi populární a několik nejlepších hráčů kriketu na světě pochází právě z Barbadosu. Vzdělávání na Barbadosu je zaměřeno převážně na rozvoj technologických a odborných dovedností a je též členem Virtuální univerzity pro malé státy Společenství.⁴²

Při vyhlášení své nezávislosti Barbados přijal, stejně jako ostatní státy, Westminsterský politický systém. Nalezneme zde dvoukomorový parlament skládající se ze sněmovny a senátu. Generální guvernérkou státu je Sandra Prunella Mason, která tuto pozici zastává od roku 2018. Sněmovna má třicet členů, kteří jsou voleni na pětileté funkční období. Vůdce strany, která získá více křesel ve sněmovně, se stává předsedou vlády. Senát se skládá z 21 postů. Do senátu jsou jeho členové jmenováni generálním guvernérem. Dvanáct členů je zvoleno na doporučení předsedy vlády, dva na doporučení vůdce opozice a sedm podle uvážení generálního guvernéra.⁴³ V případě Barbadosu se zde od vyhlášení nezávislosti ve vládě střídají dvě dominantní sociálně-demokratické strany, a to

⁴¹ Culture of Barbados. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/A-Bo/Barbados.html>, 8. 3. 2021.

⁴² Barbados. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/barbados>, 17. 3. 2021.

⁴³ Barbados Government Structure. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/bb/education/government_structure.asp, 8. 3. 2021.

Democratic Labour Party (DLP) a Barbados Labour Party (BLP). Od roku 2018 u moci BLP, která zastává všech 30 postů ve sněmovně. Předsedou vlády je lídr BLP Mia Mottley.⁴⁴

Barbados má jednu z nejbohatších a nejvíce prosperujících ekonomik v karibské oblasti. Na ostrovech se dodnes pěstuje cukrová třtina, avšak v mnohem menším množství než za koloniálních dob. Dále se orná půda využívá na pěstování například zeleniny, ovoce, bavlny a tropických rostlin. Nedílnou součástí ekonomiky ostrova je také chov dobytka a rybolov. V posledních letech se ekonomika státu zaměřuje, stejně jako většina jiných karibských států, na cestovní ruch. Kvůli hospodářské recesi mezi lety 2008-09 byl poškozen hospodářský růst země, který zvýšil také veřejný dluh státu. V roce 2015 tento dluh představoval 105 % HDP. Největšími obchodními partnery Barbadosu jsou Spojené státy, Čína, Spojené království, Japonsko a státy CARICOMU.⁴⁵

K roku 2019 export produktů z Barbadosu do Spojeného království činil 10,9 milionů USD (2,34 % z celkových exportů ze země). Import ze Spojeného království na ostrov představoval 65,1 milionů USD (4,07 % ze všech importů do země). Ze země do Spojeného království se ke stejnému roku nejvíce vyvážel tvrdý alkohol (21,1 %), víno (12,1 %) nebo elektrické rezistory (34 %). Na ostrov se dováželi nejvíce auta (5,62 %), balené léky (3,91 %) nebo sýr (3,96 %). Celkový vzrůst hodnot exportu do Spojeného království vzrostl oproti roku 2018 o 22,4 %.⁴⁶

6.1.3.2. Změna státního zřízení

První myšlenky o vytvoření republiky se začaly formovat v sedmdesátých letech minulého století, kdy byla vytvořena komise projednávající její možnou realizaci. Tehdy však komise dospěla k závěru, že by se zamýšlený záměr nedočkal

⁴⁴ Election for Barbadian House of Assembly. *Election Guide*. Dostupné na: <https://www.electionguide.org/elections/id/2486/>, 14. 3. 2021.

⁴⁵ Barbados - economy. *The World Factbook*. Dostupné na: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/barbados/#economy>, 9. 4. 2021.

⁴⁶ Barbados. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/brb>, 14. 3. 2021.

podpory veřejnosti. O tématu poprvé veřejně promluvil předseda vlády Owen Arthur v roce 2003. O deset let později zopakoval tento návrh i předseda vlády Freundel Stuart. V roce 2005 byl přijat zákon o vytvoření referenda ohledně změny státního zřízení, nikdy však k referendu nedošlo (Sanders 2020).

V září roku 2020 se vláda Barbadosu oficiálně rozhodla o vyhlášení republiky, ke kterému by mělo dojít ke konci roku 2021. Toto rozhodnutí je poháněno nejen koloniální minulostí a odkazem na ostrově, ale také nepříznivou situací odehrávající se na půdě Spojených států amerických. Hnutí *Black Lives Matter*, odkazující na rasistické zacházení s Afro-americkým obyvatelstvem v USA, zajisté oživilo myšlenky státu o odtržení od své koloniální minulosti, kterou s Británií sdílí. Barbadoská generální guvernérka Sandra Mason k tomuto rozhodnutí uvedla, že „nastal čas zcela opustit naši koloniální minulost“ (Landler – Ahmed 2020).

Někteří kritici z britské konzervativní strany však uvádějí, že Čína, která v roce 2019 navázala vztahy s Barbadosem podepsáním *Belt and Road initiative* (BRI)⁴⁷, je hlavním viníkem barbadoského rozhodnutí o změně státního zřízení. Tom Tugendhat, předseda výboru pro zahraniční věci, reagoval na oznámení barbadoské generální guvernérky tak, že označil Peking za iniciátora podkopání historických vazeb a vztahů Londýna na karibskou oblast prostřednictvím čínských programů pomoci a dluhové diplomacie. Čínské velvyslanectví ve Velké Británii označilo obvinění za neoprávněné, jelikož čínským úmyslem není zasahovat do vnitřních záležitostí druhých (Leeuwen 2020).

Třetí pokus o vyhlášení republiky může být předem označován za stejně neúspěšný jako pokusy předchozí. Tentokrát je situace jiná. Barbadoská ústava umožňuje změnu státního zřízení pomocí hlasů nejméně dvou třetiny všech členů sněmovny. K vyhlášení republiky by tak nebylo nutné občanské referendum (Sanders 2020). Pokud bude na konci roku 2021 Barbados úspěšný, jeho krok by

⁴⁷ Barbados není jedinou karibskou zemí, která je součástí BRI. Mezi další země řadíme Antiguu a Barbudu, Barbados, Dominiku, Grenadu, Guyanu, Jamajku, Suriname a Trinidad a Tobago.

mohl inspirovat nejednu zemi Commonwealthu Realm v Karibiku ke změně státního zřízení.

6.1.4. Belize

Belize, původně Britský Honduras, se nachází na východním pobřeží Střední Ameriky. Celková rozloha státu činí 22,966 km². Oblast byla kolonizována Evropany během 17. a 18. století. Od roku 1862 byla země známá jako kolonie Britský Honduras. Nezávislost stát získal až v roce 1981 kvůli územním sporům v Belize mezi Velkou Británií a Guatemalou. Přesto, že se Belize nachází v oblasti španělské Střední Ameriky, je úzce spojováno s bývalými britskými koloniemi v Karibiku, jelikož mají společnou historii i jazyk.

6.1.4.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina. Nalezneme zde ale také mnoho míst, kde je tím dominujícím španělština. Tento trend, který je dán lokací země v oblasti Střední Ameriky, kde jsou země pod vlivem latinskoamerické kultury, se neobjevuje pouze v jazyce, ale také v hudbě či životním stylu obyvatel. Dále je Belize díky britskému vlivu zemí s největším počtem protestantů ve Střední Americe.⁴⁸ Ministerstvo školství, mládeže, tělovýchovy a kultury Belize se s pomocí COL soustředí na takzvané otevřené vzdělávání. Toto vzdělávání se zaměřuje na školení učitelů pomocí eLearningu, podporuje využívání technologií ve výuce nebo zajišťuje zlepšení v oblasti řízení těchto škol. Projekt by měl mít dopad i na běžné školy. Belize je také součástí Virtuální univerzity pro malé státy Společenství.⁴⁹

Colville Young je generálním guvernérem Belize od roku 1993. Nalezneme zde dvoukomorové Národní shromáždění, které se skládá sněmovny reprezentantů a senátu. Sněmovna se skládá z 31 členů a jsou voleni na pětileté funkční období. Senát má členů dvanáct a jsou jmenováni generálním guvernérem – šest je vybráno

⁴⁸ Culture of Belize. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/A-Bo/Belize.html>, 17. 3. 2021.

⁴⁹ Belize. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/belize>, 17. 3. 2021.

na doporučení předsedy vlády, tři na doporučení vůdce opozice, jednoho člena doporučí Rada církví v Belize a Evangelická asociace církví, jednoho Obchodní a průmyslová komora v Belize a Obchodní kancelář v Belize, a jednoho Národní kongres obchodních vztahů a Řídící výbor občanské společnosti. V čele senátu je nehlasující prezident zvolený vládnoucí stranou.⁵⁰ Nyní je u moci *People's United Party* (PUP), která ve volbách v roce 2020 získala 26 křesel ve sněmovně, *United Democratic Party* (UDP) získala křesel pět. Premiérem je lídr vítězné strany Johnny Briceño.⁵¹

Hlavním ekonomickým zdrojem v Belize je cestovní ruch, který je následován vývozem cukru, banánů, citrusů, mořských plodů a ropy. Belize má také asi 809 000 hektarů orné půdy, ze které je však pouze malá část obdělávána. Export produktů z Belize je primární hlavně do Velké Británie a Spojených států. Dalšími obchodními partnery jsou Jamajka, Barbados či Itálie. Oblast se však potýká s vysokou nezaměstnaností, rostoucím obchodním deficitem a vysokým zahraničním dluhem. Hospodářský rozvoj ovlivňují také celní i necelní překážky nebo korupce. Přestože má Belize třetí nejvyšší příjem na obyvatele ve Střední Americe, je zde vidět rozdíl mezi příjmy bohatých a chudých obyvatel státu. Dalším problémem je také boj s násilnou trestnou činností, obchodováním s lidmi nebo praním špinavých peněz (International Living).

Exporty z Belize do Spojeného království k roku 2019 činily celkem 84,5 milionů USD (26,4 % z celkových vývozů ze země). Import do země ze Spojeného království představoval ve stejném roce 12,4 milionů USD (1,14 % z celkových dovozů do země). Nejvíce se z Belize do Spojeného království dovážel cukr (66 %), banány (24,9 %) nebo také výrobky ze dřeva (3,71 %). Ze Spojeného království se nejvíce vyvážely železné konstrukce (9,16 %), šperky (9,86 %) nebo

⁵⁰ Belize Government Structure. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/bz/education/government_structure.asp, 10. 2. 2021.

⁵¹ Elections for Belizian House of Representatives. *Election Guide*. Dostupné na: <https://www.electionguide.org/elections/id/3288/>, 10. 2. 2021.

součástky aut (4,47 %). Na rozdíl od roku 2018 byl zaznamenán pokles v růstu hodnoty exportů do Spojeného království o 14,4 %.⁵²

6.1.4.2. Změna státního zřízení

Belize je jednou ze zemí veřejně neuvažující o vytvoření republiky. Ve státě stále panuje strach z možného útoku sousední Guatemaly, která si na stát dělá nárok již po dlouhá staletí. Belize si je vědoma, že v případě takového útoku by Británie proti Guatemale zakročila. V roce 2019 proběhlo v Belize referendum ohledně územního sporu mezi těmito dvěma státy. Referendum mělo rozhodnout, zda se státy mají s problémem obrátit na Mezinárodní soudní dvůr (ICJ) (Harrison 2018).

Referendu předcházelo mnoho otázek týkající se Spojeného království a jeho názoru na referendum. Belizanům se ze strany Britů dostalo velké podpory. Například Britové přispěli jeden milion dolarů do referendového fondu. Zároveň byla v roce 2018 podepsána smlouva britským ministrem obrany Markem Lancasterem a belizským ministrem obrany Johnem Saldivarem. Tato smlouva rozšiřovala přítomnost a činnost britských sil v Belize. Také Patricia Scotland, generální tajemnice Společenství, vyjádřila názor, že Belize není v tomto boji sama a že celý Commonwealth stojí při něm (Harrison 2018).

6.1.5. Grenada

Grenada je nejjižnějším ostrovem nacházející se v oblasti Návětrných ostrovů. Je také známá pod pojmem *Spice Isle* díky své produkci muškátového oříšku a květu. Stát se skládá z ostrovu Grenada, dvou menších ostrovů Carriacou a Petit Martinique a několika ostrůvků nacházející se severně od hlavního ostrova. Celková rozloha státu činí 348,5 km². Grenada, která dříve spadala pod francouzskou sféru vlivu, byla pod britskou nadvládou od druhé poloviny 18. století až do své nezávislosti v roce 1974.

⁵² Belize. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/blz>, 14. 3. 2021.

6.1.5.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina, vyskytuje se zde ale také forma francouzské *patois*. Náboženství je také pozůstatkem koloniálního dědictví. Velká část obyvatel jsou protestanty a také římskými katolíky, kteří zde převládají již od francouzské nadvlády.⁵³ Británie však přenechala Grenadánům svůj sport, kriket, který je populární v celé oblasti Karibiku. V případě vzdělávání se COL v zemi zaměřuje, stejně jako v případě Belize, na rozvoj technických a odborných dovedností ve vzdělávání a je také součástí Virtuální univerzity pro malé státy Společenství.⁵⁴

Je zde dvoukomorový parlament, který se skládá ze senátu a sněmovny. Do sněmovny se volí jednou za pět let skrze lidové hlasování. Nyní je ve sněmovně křesel patnáct. Vůdce, jehož strana má nejvíce křesel ve sněmovně, je také generálním guvernérem jmenován předsedou vlády. Lídr strany, která je v pořadí druhá, je jmenován vůdcem opozice. Do senátu má předseda vlády právo doporučit jmenování sedmi senátorů dle jeho vlastních úvah. Další tři vybírá předseda vlády po konzultaci s organizacemi nebo zájmy. Mezi tyto organizace se řadí například zemědělské nebo obchodní skupiny. Poslední tři senátory nominuje vůdce opozice. Celkem je tedy v senátu třináct postů.⁵⁵ Nyní je u moci *New National Party* (NNP), která v roce 2018 získala ve sněmovně všech patnáct křesel. Předsedou vlády byl jmenován její lídr Keith Mitchell.⁵⁶ Generální guvernérkou je od roku 2013 Cécile La Grenade.

Ekonomika státu se v posledních dvou desetiletích přesunula ze zemědělství do oblasti služeb. Nyní je tedy hlavním ekonomickým motorem cestovní ruch. Zemědělství však nezaniklo. Pěstuje se zde nejvíce muškátový

⁵³ Culture of Grenada. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/Ge-It/Grenada.html>, 17. 3. 2021.

⁵⁴ Grenada. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/grenada>, 17. 3. 2021.

⁵⁵ Government Structure and Political System in Grenada. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/gd/education/government_structure.asp, 17. 3. 2021.

⁵⁶ Election for Grenadian House of Representatives. *Election Guide*. Dostupné na: <https://www.electionguide.org/elections/id/2583/>, 17. 3. 2021.

oříšek a muškátový květ. Dále se zde pěstují plodiny jako kakaové boby, citrusové plody nebo koření jako skořice a hřebíček. Velký úpadek zemědělství můžeme zaznamenat v letech 2004 a 2005, kdy hurikán Ivan a Emily vážně poškodily muškátové sady, které do té doby byly klíčovou hnací silou grenadské ekonomiky.⁵⁷

Export z Grenady do Spojeného království v roce 2019 činily 273 tisíc USD (0,76 % z celkových exportů státu). Import ze Spojeného království představoval 11,9 milionů USD (4,2 % z celkových importů do země). Nejvíce se z Grenady do Spojeného království dovážel tvrdý alkohol (30,5 %), kakaové boby (5,89 %), tropické ovoce (7,76 %) nebo ledničky (7,76 %). Nejvíce se ze Spojeného království do Grenady vyvážely balené léky (8,22 %), elektronika nebo hliníkové konstrukce (3,08 %). V roce 2019 byl zaznamenán oproti roku 2018 pokles růstu exportu do Spojeného království o 7,38 %. Nejvíce Grenada vyváží své zboží do Spojených států a okolních karibských států. Naopak nejvíce produktů se do Grenady dováží z USA, Kanady, Číny nebo Brazílie.⁵⁸

6.1.5.2. Změna státního zřízení

Grenadská strana a dřívější opozice *National Democratic Congress* (NDC) vyjádřila podporu Barbadosu k vyhlášení republiky ke konci roku 2021. Strana považuje tento krok za logický, které by měly všechny státy podniknout. Claudette Joseph, úřednice pro styk s veřejností za NDC, uvedla, že už neexistuje nic, co by jim mohli její bývalí „koloniální pánové“ nabídnout. NDC již od roku 2016, kdy v zemi proběhlo referendum ohledně reformy sedmi právních předpisů ústavy, doufala, že proběhne radikálnější změna, a to v podobě rozchodu s monarchií. O dva roky později, tedy v roce 2018, se konalo další referendum zahrnující další změny ústavy, kdy by Karibský soudní dvůr nahradil Britský soudní výbor Státní

⁵⁷ Grenada's Economy. *Embassy of Grenada*. Dostupné na: <https://grenadaembassyusa.org/grenadas-economy/>, 18. 3. 2021.

⁵⁸ Grenada. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/grd>, 18. 3. 2021.

rady a jmenoval ho Nejvyšším soudem. I toto referendum, podobně jako to v roce 2016, bylo lidmi zamítnuto (Wong 2020).

K otázce změny státního zřízení se vyjádřil Sir Lawrence A. Joseph, bývalý předseda sněmovny reprezentantů a bývalý člen senátu Grenady. Ve svém článku uvádí výhody i nevýhody změny státního zřízení, a zda má Grenada setrvat jako monarchie či se naopak stát republikou. Mezi výhody republikánského vládního systému uvádí povzbuzení nacionalistické horlivosti státu. Grenadáné by se stali produktivnějšími a cítili by se více sami sebou. Na druhou stranu ale konstatuje, že nevýhodou mohou být vážné problémy prezidenta republiky s přijetím legislativy, pokud by byl případný Kongres (případ USA) nebo parlament (případ Guyany) ovládán stranou, do které prezident nepatří. Dále na toto konto zmiňuje Sir Joseph i určité plusy konstituční monarchie. Příkladem může být, že i přesto, že v čele státu stojí generální guvernér, který zde nahrazuje monarchu, má zde reálnou moc lidem zvolený předseda vlády a jeho kabinet, nikoli generální guvernér (Lawrence 2014).

6.1.6. Jamajka

Jamajka je největším karibským ostrovem, který je součástí Commonwealthu. Jeho celková velikost dosahuje 10 991 km². Nachází se asi 145 kilometrů jižně od Kuby a 160 kilometrů od Haiti. Kuba i Haiti, která je společně s Dominikánskou republikou součástí ostrovu Hispaniola, jsou jedinými ostrovy/státy rozlohou větší než Jamajka. Ostrov byl dříve pod správou Španělů, kteří ostrov osídlili během 16. století. Británie jej však ovládla v roce 1655. Jamajka byla také prvním státem, jež opustila Západoindickou federaci v roce 1961 a o rok později vyhlásila na Británii nezávislost.

6.1.6.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina, v oblasti se ale nejvíce hovoří jamajským slangem neboli *Patwou*, což je jedna z forem kreolské angličtiny. Nejrozšířenějším náboženstvím je křesťanství, ale nalezneme zde také přežitky afrických náboženství. Velmi populárním náboženstvím je například rastafariánství. Toto

hnutí vzniklo ve třicátých letech minulého století a má své kořeny jak v křesťanství, ale také v afrocentrismu.⁵⁹ Velkým kulturním odkazem je však sport, nejvíce kriket. Přesto, že je tento sport zde velmi populární, jsou Jamajčané ve světě sportu nejvíce proslavení v atletice. Co se vzdělání týče, Jamajka se pomocí COL soustředí na genderovou rovnost ve vzdělávání. Dále se COL zaměřuje na podporu vysokoškolského vzdělávání, zlepšení a rozvoj pedagogů, rozvoj technických a odborných dovedností, a je také člen Virtuální univerzity malých států Společenství, která s ostatními členy sdílí veřejné vzdělávací zdroje a podporuje společný rozvoj.⁶⁰

Zde nalezneme dvoukomorový parlament skládající se ze senátu a sněmovny. Do sněmovny se volí skrze lidové hlasování každých pět let. Celkem je zde 63 křesel. Do senátu své členy vybírá generální guvernér. Jedná se o 21-členný orgán, do kterého generální guvernér jmenuje třináct senátorů na doporučení předsedy vlády a osm křesel doporučuje strana opoziční. Poslední volby se konaly v roce 2016, kdy volby vyhrála *Jamaica Labour Party* (JLP), která získala 32 křesel ve sněmovně. Opoziční strana *People's National Party* (PNP) získala ve sněmovně o křeslo méně. Nyní je předsedou vlády lídr JLP Andrew Holness.⁶¹

Ekonomika Jamajky je označována za smíšenou. Podobně jako v ostatních zemích Karibiku je nejvíce zaměřena na služby, zahrnující cestovní ruch a finance. Ve státě tyto služby tvoří 70 % HDP. Dále i zemědělství je základem jamajské ekonomiky. To zahrnuje pěstování plodin jako cukrová třtina, kokosové ořechy, kávové zrna nebo tabák. Jamajka slouží také jako jeden z hlavních světových producentů bauxitu, který slouží k výrobě hliníku. Ložiska bauxitu se nacházejí ve středu země. Nesmí být opomenut ani rybolov nebo výrobu textilu a kovových

⁵⁹ Culture of Jamaica. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/Ja-Ma/Jamaica.html>, 10. 4. 2021.

⁶⁰ Jamaica. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/jamaica>, 19. 3. 2021.

⁶¹ Jamaica. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/knowledge/country_browser/jm_profile.asp, 19. 3. 2021.

výrobníků.⁶² I tato ekonomika má své problémy, mezi které se například řadí vysoký veřejný dluh. V roce 2013 tento dluh dosahoval téměř 150 % HDP. Od tohoto roku však Jamajka úzce spolupracuje s Mezinárodním měnovým fondem, Světovou bankou a Meziamerickou rozvojovou bankou, kdy společně vytvořili reformní program. Díky tomuto programu Jamajka za krátký čas snížila svůj veřejný dluh (Van Tronsenburg 2019). Mezi lety 2019/2020 veřejný dluh klesl pod 100 % HDP a k roku 2025/2026 se doufá k poklesu pod 60 % HDP. Velkým problémem státu je také vysoká kriminalita a korupce. K odstranění chudoby a podpoře sdílené prosperity je zapotřebí silnějšího a odolnějšího hospodářského růstu.⁶³

Export z Jamajky do Spojeného království v roce 2019 činily celkem 50,9 milionů USD (2,75 % ze všech exportů). Import do Jamajky ze Spojeného království představoval ve stejném roce 91,1 milionů USD (1,54 % ze všech importů). Nejvíce se ze země vyvážel tvrdý alkohol (25,3 %), vermut (17,2 %) nebo maniok (4,42 %). Nejvíce se do země ze Spojeného království dovážely automobily (13,2 %), krmivo pro zvířata (4,3 %) nebo stavební vozidla (6 %). Celková hodnota exportu do Spojeného království ze strany Jamajky vzrostla o 1,25 %.⁶⁴

6.1.6.2. Změna státního zřízení

Republikanismus je na Jamajce velmi populárním tématem již od počátku nového tisíciletí, v posledních letech však nabývá na své významnosti. Mezi nynější významné prosazovatele republiky se řadí například Mikael Phillips, poslanec opoziční strany PNP. Ten tvrdí, že nyní nastal ideální čas na konání referenda o vytvoření republiky. Průzkumy z posledních let také dokazují, že velká většina jamajského obyvatelstva se k této změně staví kladně. Dle Phillipse by bylo ideální, kdyby se takovéto referendum uskutečnilo do roku 2022, kdy by Jamajka oslavila 60 let od vyhlášení své nezávislosti. Také poznamenal, že i přes existující

⁶² Jamaica Economy. *The Encyclopedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Jamaica/Economy>, 21. 3. 2021.

⁶³ Jamaica Overview. *The World Bank*. Dostupné na: <https://www.worldbank.org/en/country/jamaica/overview>, 21. 3. 2021.

⁶⁴ Jamaica. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/jam>, 19. 3. 2021.

rozdíly mezi politickými stranami PNP a JLP, republikanismus je tématem, kde jsou jejich názory sdíleny (Loop Jamaica 2020). Dalším z kritiků monarchie je Donald W. Morgan, jamajský profesor, který tvrdí, že Jamajka nikdy nebyla svobodná a je načase odstranit jizvy kolonialismu a otroctví (Morgan 2021).

V posledních několika letech zaznělo hned několik výzev na změnu státního zřízení. Již v roce 2012 tehdejší jamajská předsedkyně vlády Portia Simpson Miller za PNP uvedla, že zahájí oddělení Jamajky od britské monarchie. V roce 2016 i nynější předseda vlády Andrew Holness potvrdil, že se zavazuje ke změně státního zřízení a jeho vláda předloží návrh zákona k tomuto kroku. V roce 2020 se PNP zavázala v případě znovuzvolení o vytvoření referenda na tuto změnu, a to do 18 měsíců po nástupu do funkce (Scott 2020).

Přesto, že se chce Jamajka stát republikou, členy Commonwealthu chtějí zůstat nadále. Státní ministr zahraničních věcí a obchodu Parnell Charles Jr. hovoří o členství v Commonwealthu jako o velkém přínosu pro stát. Projevil vděk za podporu ze strany Commonwealthu k financování změn klimatu, konkurenceschopnosti obchodu nebo vzdělávání. Uvedl, že Jamajka musí spolupracovat na posílení vztahů a činnosti v klíčových oblastech ve prospěch všech zemí a lidí Společenství. Dále pobídl zejména mladé generace Jamajčanů, aby nadále pokračovali ve spolupráci se Společenstvím, a tak podpořili účast na rozvoji organizace (Morris 2019).

Stejně, jako v jiných karibských zemích Commonwealthu, by bylo k vyhlášení nezávislosti potřeba veřejného referenda. Výjimkou je zde pouze Barbados, kterému ke změně stačí pouze podpora dvou třetin členů sněmovny. Hovoří se, že Jamajka je zemí, jež bude jako první následovat Barbados, jenž se chce stát republikou do konce roku 2021.

6.1.7. Svatý Kryštof a Nevis

Federace Svatý Kryštof a Nevis se řadí mezi první britské územní zisky v Karibiku. Svatý Kryštof byl poprvé osídlen Brity v roce 1623 a o pět let později

byl kolonizován také Nevis. Tyto ostrůvky nalezneme v severní části Malých Antil a mají rozlohu 261 km². Ostrovy mají společnou historii také s ostrovem Anguilla, který se nachází 113 km severně od ostrovů. Tyto tři ostrovy byly společnou britskou kolonií od roku 1882 do roku 1956. Po rozpadu Západoindické federace však státy přijaly statut přidružených států. Až v roce 1983 jako poslední ze všech britsko-karibských států vyhlásili svou nezávislost. Anguilla se od Svatého Kryštofa a Nevisu odtrhla a dodnes je britským zámořským územím.

6.1.7.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina, přesto zde nalezneme rozšířený dialekt, tedy kreolštinu. Tato forma kreolštiny se nazývá *Kittitian* na Svatém Kryštofu a *Nevisian* na Nevisu. Velmi důležitým prvkem je také náboženství. Většina obyvatel ostrovů jsou protestanti, největší procento pak představují zastánci anglikánské církve.⁶⁵ Jako v jiných karibských státech Commonwealthu je zde oblíbený kriket, nejvíce je však populární fotbal. Co se vzdělávání týče, COL zde aktivně využívá Virtuální univerzity pro malé státy Společenství a úzce spolupracuje s místním ministerstvem školství.⁶⁶

Nalezneme zde jednokomorový parlament, který se nazývá Národní shromáždění. V tomto shromáždění je jedenáct volených zástupců na pět let (osm zástupci Svatého Kryštofa a tři zástupci z Nevisu) a tři senátoři jmenováni generálním guvernérem. Dva jsou doporučení předsedou vlády a jeden vůdcem opozice. V čele státu stojí královna Alžběta II. Ta je zde zastoupena generálním guvernérem. Od roku 2015 je generálním guvernérem Tapley Seaton.⁶⁷ V roce 2020 se konaly poslední volby, během kterých zvítězila třístranná koalice také známá pod jménem Tým Jednota. Skládá se z politických stran *People's Labour Party* (PLP), *People's Action Movement* (PAM) a *Concenered Citizens Party* (CCP). Koalice získala devět z celkových jedenácti volených křesel. Opoziční

⁶⁵ Culture of Saint Kitts and Nevis. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/No-Sa/Saint-Kitts-and-Nevis.html>, 21. 3. 2021.

⁶⁶ St Kitts and Nevis. *Commonweath of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/st-kitts-and-nevis>, 21. 3. 2021.

⁶⁷ St Kitts and Nevis Government Structure. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/kn/education/government_structure.asp, 21. 3. 2021.

strana *Saint Kitts and Nevis Labour Party* (SKNLP) uhájila zbylé dvě křesla. Předsedou vlády byl znovuzvolen Timothy Harris, který tuto pozici zastává již od roku 2015 (PR Newshire 2020b).

Ekonomika státu nyní závisí na cestovním ruchu. Ten nahradil dřívějšího velikána státní ekonomiky – cukr. Svatý Kryštof byl v mnoha ohledech ideálním místem pro pěstování cukrové třtiny. Byly zde velké plochy úrodné půdy a také vhodné klima. V sedmdesátých letech minulého století bylo však nutné vyměnit hlavní ekonomický zdroj pro další ekonomický růst země. Nevis nebyl tak úspěšným producentem zboží jako Svatý Kryštof. Přesto se zde pěstovala bavlna, která byla hlavním vývozním zdrojem ostrova (Haggerty – Hornbeck 1987: 467).

Export do Spojeným království činil v roce 2019 435 tisíc USD (0,74 % ze všech exportů). Import do země ze Spojeného království ve stejném roce představoval 10,2 miliony USD (3,6 % ze všech importů). Nejvíce se do Spojeného království dovážely části elektromotorů (33,2 %), tvrdý alkohol (17,2 %) nebo měřicí zařízení (23,9 %). Nejvíce se ze Spojeného království vyvážely poštovní známky (41,2 %), balené léky (8,27 %), potraviny jako sýry (4,47 %) a vepřové maso (1,68 %). Celková hodnota exportu do Spojeného království poklesla oproti roku 2018 o 46,2 %. Největším obchodním partnerem Svatého Kryštofa a Nevisu jsou Spojené státy americké, které tvoří více než polovinu veškerého vývozu i dovozu.⁶⁸

6.1.7.2. Změna státního zřízení

Hlavním tématem na ostrovech není změna státního zřízení z monarchie na republiku, nýbrž odtržení samotného Nevisu od Svatého Kryštofa. V roce 1998 se uskutečnilo na ostrově referendum, které mělo tento krok učinit. Přesto necelých 62 % volilo pro nezávislý Nevis, k uskutečnění tohoto cíle bylo potřeba dvou třetin veškerých hlasů, a tudíž bylo referendum neúspěšné. Již dříve bylo uskutečněno podobné neoficiální referendum, v roce 1977, které bylo organizováno *Nevis Reformation Party*. Více než 99 % občanů Nevisu hlasovalo pro samostatný Nevis,

⁶⁸ Saint Kitts and Nevis. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/kna>, 22. 3. 2021.

ale referendum bylo Národním shromážděním označené za neplatné. V době utváření ústavy v roce 1983, kdy tento stát vyhlásil nezávislost, byl zde přidán i článek o možnosti Nevisu federaci opustit, a to referendem s podporou dvoutřetinové většiny (Nisbett 2004: 11).

Na počátku nového tisíciletí pokračovalo mnoho iniciativ ze strany Nevisu o odtržení v čele s tehdejším premiérem Nevisu Vincem Amorym, který se pokusil odtrhnout Nevis již v roce 1998. V letech 2003 a 2004 se dále angažoval o vytvoření nezávislého státu Nevis. Ted Hobson, Nevisianský právník, kritizoval, že Nevis nemá reálný podíl na vytváření politiky státu. Na ostrovech dále probíhaly diskuse, zda by mělo k odtržení doopravdy dojít. Jedna část společnosti si odtržení nepřejí a dává přednost jednotě státu. Druhá by naopak uvítala aktivnější kooperaci vlády. Jiní naopak tvrdí, že by za ně měla rozhodnout třetí strana (Nisbett 2004: 11-12). Dodnes k odtržení Nevisu nedošlo a ve vládě je spíše opoziční stranou.

6.1.8. Svatá Lucie

Svatá Lucie je druhým největším ostrovem nacházející se v Malých Antilách ve středu oblasti Návětrných ostrovů. Jeho rozloha činí 616 km². Na rozdíl od ostatních anglofonních států Karibiku se zde mísí hned několik kultur. Svatá Lucie byla během své historie několikrát pod nadvládou států Francie i Británie, mezi kterými probíhaly o ostrov boje. Během 19. století se Svatá Lucie stala právoplatnou kolonií Británie, svou nezávislost ostrov však získal až v roce 1979.

6.1.8.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina, kterou se také vyučuje ve školách a využívá se při jednáních. Nejvíce občané však hovoří *Kwéyo 'l*, což je kreolská směsice francouzštiny a afrických jazyků. Náboženství na ostrovech je ovlivněno bývalou francouzskou koloniální nadvládou. Většinu obyvatel tedy tvoří římská katolíci,

v posledních letech se také více rozšiřuje protestanství.⁶⁹ COL se na Svaté Lucii zaměřuje v oblasti vzdělávání zejména na učení podporované technologiemi pro zlepšení kvality výuky, rozvoj technických a odborných dovedností za pomoci technologií. COL například poskytl instruktorům na *Sir Arthur Lewis Community College* školení v oblasti navrhování online kurzů pomocí flexibilního a kombinovaného modelu pro technické a odborné vzdělávání a školení. Svatá Lucie je též členem Virtuální univerzity pro malé státy Společenství.⁷⁰

Generálním guvernérem Svaté Lucie je od roku 2018 Neville Cenac. Na Svaté Lucii nalezneme dvoukomorový parlament skládající se ze sněmovny a senátu. Sněmovna se skládá ze sedmnácti křesel odpovídající sedmnácti volebním obvodům Svaté Lucie. Jednotliví členové jsou voleni lidovými volbami na pětileté funkční období. Do senátu jsou senátoři jmenováni generálním guvernérem. Na šest pozic doporučuje předseda vlády, tři vůdce opozice a poslední dva jsou jmenováni dle konzultací s náboženskými, ekonomickými a sociálními skupinami.⁷¹ Od roku 2016 je u moci *United Workers Party* (UWP), která získala ve sněmovně křesel jedenáct. Opoziční strana *Saint Lucia Labour Party* (SLP) získala zbylých šest křesel. Předsedou vlády byl jmenován Allen Chastanet.⁷² Další volby do sněmovny by se měly konat v červnu tohoto roku.

Dříve byla ekonomika státu velmi závislá na zahraničním obchodu. Nyní je označována za svobodnou. Je založena především na cestovním ruchu a produkci plodin. Cestovní ruch je hlavním zdrojem pracovních míst a příjmů – činí 65 % HDP. Zemědělství dále přispívá do růstu ekonomiky státu a plodiny jako banány, manga nebo avokáda jsou dále pěstovány na export. Dříve Svatá Lucie, která byla v oblasti největším dodavatelem banánů, dnes má v oblasti již velkou konkurenci. Ekonomika ostrova má také své nedostatky. Například je zde problém nestálého

⁶⁹ Culture of Saint Lucia. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/No-Sa/Saint-Lucia.html>, 22. 3. 2021.

⁷⁰ Saint Lucia. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/saint-lucia>, 22. 3. 2021.

⁷¹ Governmetn Structure and Political System of Saint Lucia. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/lc/education/government_structure.asp, 22. 3. 2021.

⁷² Saint Lucia General Elections Results 2016. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/lc/elections/lc_results_2016.asp, 22. 3. 2021.

příjmu v oblasti cestovního ruchu, vysoký veřejný dluh (v roce 2012 činil 77 % HDP) nebo častý výskyt přírodních katastrof.⁷³

Export za rok 2019 do Spojeného království představoval 8,01 milionů USD (6,31 % z celkových exportů). Import ze Spojeného království činil ve stejném roce 31,8 milionů USD (1,69 % z celkových importů). Do Spojeného království se nejvíce dovážely banány (60,6 %), tvrdý alkohol (4,31 %) nebo kamery (2,09 %). Ze Spojeného království se nejvíce vyvážel sýr (10,5 %), části motoru (4,93 %) nebo drůbeží maso (7,9 %). Celková hodnota exportu v roce 2019 klesla o 23,1 %.⁷⁴

6.1.8.2. Změna státního zřízení

Stejně jako další anglofonní státy v Karibiku, se i Svatá Lucie řadí mezi ty, které o změně státního zřízení uvažují a je také označována za zemi, jež by mohla následovat Barbados v následujících letech. V roce 2011 byla zveřejněna zpráva sepsána Komisí pro kontrolu ústavy⁷⁵. Komise měla za cíl prostudovat ústavu a vytvořit reflexní zprávu. Tato zpráva obsahovala doporučení týkající se reformy ústavy. V konečné fázi zde více než 100 doporučení týkajících se například zákona o financování politických stran a kampaní či otázky trestu smrti. Jedním z doporučení bylo také repatriování současné ústavy Svaté Lucie a zrušení ústavního monarchiálního systému, který by měl být nahrazen republikánským ústavním systémem (The Voice 2015).

Také lídr strany *Lucian People's Movement* (LPM) Therold Prudent se ke změně státního zřízení vyjádřil. V roce 2018 prohlásil, že podporuje naprosté odtržení Svaté Lucie od britské koloniální minulosti a jejím cílem by mělo být vyhlášení republiky. Podporuje uzákonění republikánské formy vlády, avšak vyzdvihl též obavy týkající se možnosti odlišných a radikálních republikánských forem vlády, které zasáhly některé okolní karibské státy. Jako příklad uvedl

⁷³ Saint Lucia Indicators. *Moody's Analytics*. Dostupné na: <https://www.economy.com/saint-lucia/indicators>, 23. 3. 2021.

⁷⁴ Saint Lucia. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/lca>, 23. 3. 2021.

⁷⁵ Komise byla zřízena v roce 2004 a měla 24 členů.

krizovou situaci na Haiti, kdy v zemi vládl jeden muž a jeho rodina, Francois Duvalier, známý také jako Papá Doc. (St. Lucia Times 2018).

6.1.9. Svatý Vincent a Grenadiny

Svatý Vincent a Grenadiny se nachází v oblasti Malých Antil, severně od Trininadu a Tobaga, kde se setkává Karibské moře a Atlantský oceán. Skládá se z hlavního ostrova Svatý Vincent a řadou 32 malých ostrůvků nazývajících se Grenadiny. Ne všechny jsou však obydleny. Celková rozloha ostrovů činí 369 km². Ostrov byl kolonizován až kolem roku 1719. Během 18. století probíhaly „tahanice“ o toto území mezi Brity a Francií. Území nakonec připadlo Britům. Svou nezávislost ostrovy získaly v roce 1979.

6.1.9.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem ostrova je angličtina, nejvíce se zde hovoří místní kreolštinou, tedy směsicí angličtiny a afrických jazyků. Jazyk je však jednoduchý a není složité mu porozumět. Jedná se o silně křesťanskou zemi. Nejvíce zde nalezneme katolíky nebo také anglikány. Vyskytuje se zde také domorodé náboženství, které je kombinací afrických rituálů a křesťanské liturgie.⁷⁶ Stejně jako na Svatém Kryštofu a Nevisu, je i na Svatém Vincentu a Grenadinách fotbal a kriket populárním sportem. Také je, podobně jako všechny ostatní státy, členem Virtuální univerzity pro malé státy Společenství a mezi partnery COL se v případě státu řadí ministerstvo školství, národního smíření, církevních záležitostí a informací.⁷⁷

Parlament je ve státě jednokomorový a tvoří jej pouze sněmovna. Ta se skládá z patnácti volených křesel a šesti jmenovaných senátorů. Volení členové sněmovny jsou vybíráni na základě lidových voleb, které probíhají jednou za pět let pomocí volebního systému *first-past-the-post*. Vůdce, jehož strana ve sněmovně zajišťuje většinu křesel, je generálním guvernérem jmenován předsedou

⁷⁶ Culture of Saint Vincent and the Grenadines. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/No-Sa/Saint-Vincent-and-the-Grenadines.html>, 23. 3. 2021.

⁷⁷ St Vincent and The Grenadines. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/st-vincent-and-grenadines>, 23. 3. 2021.

vlády. Druhá strana, která získala největší počet křesel, je jmenována opozicí a její lídr vůdcem opozice. Generální guvernér jmenuje senátory – čtyři na doporučení předsedy vlády a dva na doporučení vůdce opozice.⁷⁸ Poslední volby se konaly v roce 2020, kdy *Unity Labour Party* (ULP) získala devět křesel ve sněmovně. Opoziční strana *New Democratic Party* (NDP) získala křesel šest. Předsedou vlády je Ralph Gonsalves a generálním guvernérem je od roku 2019 Susan Dougan.⁷⁹

Ekonomika je zaměřena zejména na cestovní ruch a zemědělství, kde je také zaměstnáno nejvíce obyvatel státu. Zemědělství je velmi podstatným prvkem ekonomiky státu. Dříve bylo pro ostrovní hospodářství velmi podstatné pěstování cukrové třtiny a bavlny, dnes se zde však nejvíce pěstují banány nebo brambory. Bavlna se zde již nepěstuje. Oblast výroby zde má již menší význam.⁸⁰

Export do Spojeného království činil v roce 2019 1,22 milionů USD (0,68 % z celkových exportů). Import ze Spojeného království představoval ve stejném roce 23,9 milionů USD (6,04 % z celkových importů). Nejvíce se do Spojeného království dováželi plynové turbíny (48,9 %), maniok (14 %) nebo kakaové boby (2,82 %). Ze Spojeného království se naopak dováželo drůbeží maso (16,5 %), balené léky (4,32 %) nebo ledničky (3,22 %). Celková hodnota exportu v roce 2019 oproti roku předchozímu vzrostla o 173 %.⁸¹

6.1.9.2. Změna státního zřízení

V roce 2009 se v zemi konalo referendum o změně státního zřízení. Více než 55 % voličů se vyslovilo pro setrvání Alžběty II. v čele státu. Předseda vlády Gonsalves, který v roce 2009 zastupoval stranu pro zrušení monarchie, dnes tvrdí, že nemá v plánu uspořádat druhé referendum. Dodal, že byl Svatý Vincenc a Grenadiny jedinou zemí v Karibiku, kde byla záležitost předána do rukou lidu,

⁷⁸ Government Structure and Political System of St. Vincent and the Grenadines. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/vc/education/government_structure.asp, 23. 3. 2021.

⁷⁹ Election for Saint Vincentian House of Assembly. *Election Guide*. Dostupné na: <https://www.electionguide.org/elections/id/3308/>, 23. 3. 2021.

⁸⁰ Saint Vincent and the Grenadines – Economy. *The Encyclopedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Saint-Vincent-and-the-Grenadines/Economy>, 23. 3. 2021.

⁸¹ Saint Vincent and the Grenadines. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/vct>, 23. 3. 2021.

pokud jde o zrušení monarchie a domácího ceremoniálního prezidenta. Lid však promluvil a zvolil si setrvání v monarchistickém systému (Proctor 2019).

Ve státě jsou i však odpůrci monarchie, a to například Parnell Campbell, bývalý předseda Komise pro reformu ústavy. Ten na konto referenda uvedl, že občané státu v podstatě zrušili emancipaci, když odmítli změnu ústavy. Kritizoval také fakt, že byla jmenována nová generální guvernérka právě 1. srpna roku 2019, kdy je v zemi oslavován Den emancipace. Považoval za ironické, že přesně v tento den, kdy se připomíná emancipace zotročovaných lidí afrického původu je jmenován zástupce britského panovníka, který tyto lidi dříve zotročoval (Nation News 2019).

6.2. Republiky

Dominika, Guyana a Trinidad a Tobago se od ostatních bývalých britských kolonií v Karibiku liší. Na rozdíl od zemí Commonwealthu Realms se v jejich případě nejedná o konstituční monarchie, nýbrž o republiky. Po vyhlášení nezávislosti si státy zvolily odlišnou cestu, a monarchii zavrhly. Guyana a Trinidad a Tobago dříve součástí Commonwealth Realms na krátkou dobu byly. Jediná Dominika se stala republikou ihned po vyhlášení své nezávislosti. Státy po změně státního zřízení čekaly velké změny. Musely vytvořit novou ústavu, státní symboly nebo také zřídit vlastní armádu. Generální guvernér byl také v jejich případě nahrazen prezidentem. Samotné vytvoření republiky pro tyto státy mělo však hluboký význam. Znamenalo to totiž přerušit koloniální a historické vazby na Británii a vytvořit si vlastní nezávislou budoucnost.

6.2.1. Dominika

Dominika je největším státem nacházejícím se v oblasti Návětrných ostrovů. Celková rozloha státu činí 751 km². Také je považována za jednu z nejméně zdevastovaných zemí v Karibiku a je mnohými označována za nedotčený tropický ráj. Jedná se o jeden z posledních ostrovů, který byl kolonizován Evropany, a to díky dlouhému odporu Karibů. O ostrov probíhaly

dlouholeté spory mezi Francouzi a Brity, v roce 1761 však po sedmileté válce Britové převzali nad územím kontrolu a o dva roky později se již jednalo o oficiální kolonii Británie. Svou nezávislost na Británii získala Dominika v roce 1978.

6.2.1.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina, přesto se na ostrově hovoří mnoha dialekty, mezi které se řadí například *Kokoy*, tedy kreolštině založené na anglickém jazyce, nebo *Kwéyo`l*, tedy francouzská forma kreolštiny, která je přežitkem francouzské nadvlády během 18. století. Většina obyvatel je římskými katolíky, ostatní náboženství (například anglikáni nebo baptisté) nepřesahují více než 5 %.⁸² Nejvíce oblíbeným sportem, podobně jako na v ostatních karibských státech, je kriket. COL se na Dominice nejvíce soustředí na podporu vysokoškolského vzdělávání, vzdělávání učitelů, učení podporované technologiemi nebo rozvoji technických a odborných dovedností. Dominika je také členem Virtuální univerzity pro malé státy Společenství a COL úzce spolupracuje se Státní Univerzitou v Dominice.⁸³

Nalezneme zde jednokomorový parlament označován jako sněmovna, která se skládá z 32 členů. 21 postů je voleno na pětileté funkční. Zbýlých devět členů jsou senátoři. Ti jsou jmenováni prezidentem – pět na doporučení předsedy vlády, čtyři na doporučení vůdce opozice. Dále je zde pozice mluvčího, která je volena osobami nepatřící mezi členy sněmovny, a ta má za úkol řídit a spravovat sněmovnu. Prezident je nominován předsedou vlády po konzultaci s opozicí a je volen parlamentem na pětileté funkční období. Naopak prezident jmenuje předsedou vlády toho, jehož strana získala ve sněmovně většinu křesel. Rovněž na doporučení předsedy vlády jmenuje členy parlamentu jako ministry vlády.⁸⁴ Poslední volby se na Dominice konaly v prosinci roku 2019. *Dominica Labour Party* (DLP) získala 18 křesel ve sněmovně, opoziční strana *United Workers Party*

⁸² Culture of Dominica. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/Cr-Ga/Dominica.html>, 25. 3. 2021.

⁸³ Dominica. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/dominica>, 25. 3. 2021.

⁸⁴ Dominica Government Structure. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/dm/education/government_structure.asp, 25. 3. 2021.

(UWP) získala zbylé tři křesla. Roosevelt Skerrit, lídr DLP, zastává pozici předsedy vlády již po čtvrté funkční období, a to celkem šestnáct let. Prezidentem státu je od roku 2013 Charles Savarin.⁸⁵

Ekonomika státu byla dříve nejvíce založena na zemědělství – nejvíce na produkci banánů. V posledních letech je však ekonomika poháněna cestovním ruchem. V roce 2017 byl však ostrov zasažen hurikánem Maria, který zničil většinu zemědělského sektoru a způsobil ohromné škody v celkové hodnotě 930,9 milionů USD.⁸⁶ Dominika se však řadí mezi země, které mají *Citizenship by Investment* (CBI) programy. Skrze tyto programy se zahraniční investoři snaží získat druhé občanství od Dominiky buďto příspěvkem do vládního fondu minimálně 100 tisíc USD nebo investicí financí do předem schválených nemovitostí. I díky tomuto programu také vzrostlo HDP ostrova v roce 2019 o 9 % a ekonomika Dominiky byla dle zprávy Evropské hospodářské komise v Latinské Americe a Karibiku označena za nejrychleji rostoucí ekonomiku v této oblasti (PR Newshire 2020a).

Export do Spojeného království v roce 2019 představují 1,62 milionů USD (3,47 % z celkových exportů). Import ze Spojeného království ve stejném roce činí 13,4 milionů USD (2,39 % z celkových importů). Nejvíce se z Dominiky do Spojeného království vyváží maniok (38,5 %), esenciální oleje (18,3 %) nebo lékařské pomůcky (15,7 %). Naopak se nejvíce do Dominiky dováží například stroje na zpracování kamene (13,3 %), balené léky (4,11 %) nebo sýry (5,07 %).⁸⁷

6.2.1.2. Změna státního zřízení

Na Dominice se během 60. let minulého století začaly formovat myšlenky na větší autonomii ve vnitřních záležitostech státu. Edward LeBlanc, který byl premiérem Dominiky od roku 1961 za DLP, byl odpovědný za plnou vnitřní

⁸⁵ Dominica General Elections 2019. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/dm/elections/dm_results_2019.asp, 25. 3. 2021.

⁸⁶ Dominica – Economic Indicators. *Moody's Analytics*. Dostupné na: <https://www.economy.com/dominica/indicators>, 25. 3. 2021.

⁸⁷ Dominica. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/dma>, 25.3. 2021.

samosprávu státu, když se v roce 1967 Dominika stala jedním z přidružených států Západní Indie. Zahraniční politika byla však nadále pod kontrolou Spojeného království. Patrick John, nástupce LeBlanca po jeho odchodu do důchodu v roce 1975, usiloval však o ještě větší nezávislost. V takzvané Salisburské deklaraci oznámil, že má jeho vláda v plánu dovést Dominiku k úplné nezávislosti. John svůj slib splnil, a po třech letech dlouhých jednání 3. listopadu 1978 dosáhla Dominika nezávislosti jako republika. Prvním předsedou vlády se stal Patrick John a prvním prezidentem byl jmenován Frederick Degazon na počátku roku 1979.⁸⁸

6.2.2. Guyana

Jedná se o jediné bývalé britské území na kontinentu Jižní Ameriky. Původně holandská kolonie se stala britskou v roce 1815. Stát je známý převážně svými etnickými konflikty, které se vedly mezi východoindickým a afroamerickým obyvatelstvem. Oblast získala nezávislost v roce 1966, od té doby však na území převážně vládly strany levicově zaměřené. Až od roku 1992 se dá země označovat za svobodnou, jelikož byl tehdy zvolen v řádných volbách prezident Cheddi Jagan. Celková rozloha státu činí 214 969 km².

6.2.2.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Angličtina je v Guyaně úředním jazykem, prvky otrockých jazyků ve státě vymřely. Hovoří se zde však převážně kreolskými dialekty, které jsou snadno srozumitelné. Náboženství je naopak velmi různorodé. Africké, indické a indiánské kultury si uchovaly své zvyky a nalezneme zde velké procento jak protestantů, tak i hinduistů nebo muslimů.⁸⁹ Oblíbeným sportem je kriket a jeho různé verze (například plážový kriket) nebo fotbal. Hlavním cílem COLu na Guyaně je zlepšení v oblasti vysokoškolského vzdělávání, a to prostřednictvím Virtuální univerzity pro malé státy Společenství.⁹⁰

⁸⁸ Independence in Dominica. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/education/independence/dm_independence.asp, 26. 3. 2021.

⁸⁹ Culture of Guyana. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/Ge-It/Guyana.html>, 26. 3. 2021.

⁹⁰ Guyana. *Commonwealth of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/guyana>, 26. 3. 2021.

V případě Guyany zde nalezneme jednokomorový parlament známý jako Národní shromáždění. V roce 2001 došlo k pozměnění ústavy, a nyní má toto shromáždění celkem 65 volených členů přes proporční volební systém na pětileté funkční období. 40 členů je voleno z národního seznamu, 25 pak z 10 geografických volebních obvodů. Součástí parlamentu jsou také 3 nevolení členové a mluvčí Národního shromáždění.⁹¹ Poslední volby se konaly v roce 2020, kdy vyhrála strana *People's Progressive Party/Civic* (PPP/C), která získala 33 křesel ve shromáždění. Opoziční koalice *A Partnership for National Unity + Alliance for Change* (APNU-AFC) získala ve shromáždění křesel 31. Poslední volné křeslo připadlo koalici *Liberty and Justice Party + A New and United Guyana + The New Movement*. Lídr PPP/C Mohamed Ifraan Ali byl stejného roku jmenován prezidentem republiky. Premiérem se stal Mark Phillips (BBC News 2020).

Ekonomika země je založena na vývozu šesti hlavních komodit, a to cukru, zlata, bauxitu, krevet, dřeva a rýže. Celkem tyto produkty tvoří téměř 60 % HDP státu. V posledních letech však byla v moři poblíž Guyany nalezena ložiska ropy, která by do konce tohoto desetiletí mohla zvýšit HDP země o trojnásobek. V dnešní době je Guyana označována za jednu z nejchudších zemí v Jižní Americe. Třetina obyvatel žije pod hranicí chudoby, jsou zde časté výpadky proudu a pouze 10 % silnic je zpevněných. Dle Marie Guedez, manažerky Guyany pro Exxon Mobil, je Guyana díky těmto nalezištím na dobré cestě stát se jednou z nejbohatších zemích v oblasti západní hemisféry (Bitto 2019).

Export do Spojeného království v roce 2019 činil 41,1 milionů USD (1,03 % z celkových exportů). Import ze Spojeného království do země představoval ve stejném roce 71,9 milionů USD (1,35 % z celkových importů). Nejvíce se ze země vyvážel cukr (35,1 %), tvrdý alkohol (28,7 %) nebo rýže (18,1 %). Do země bylo nejvíce ze Spojeného království dováženy plovoucí stroje (13,6 %), velké stavební stroje (9,21 %) nebo sýry (1,39 %). Oproti roku 2018

⁹¹ Guyana Government Structure. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/gy/education/government_structure.asp, 26. 3. 2021.

celková hodnota exportu poklesla o 6,59 %. Nejvíce Guyana obchoduje se Spojenými státy a Trinidadem a Tobagem.⁹²

6.2.2.2. Změna státního zřízení

Změna státního zřízení byla pro Guyaňany velmi podstatným krokem. Svou nezávislost získali v roce 1966, přičemž republikou se Guyana stala až v roce 1970. Změna královny na místního prezidenta bylo jedním z podstatných kroků pro vytvoření národní identity a možnosti se odtrhnout od kolonialismu, který byl dle místních úzce spojován s monarchií (Lutchman 1970: 100).

První kroky k vytvoření republiky byly představeny v roce 1969, kdy tehdejší předseda vlády Forbes Burnham představil na Národním shromáždění svůj plán o změně státního zřízení. V ústavě země bylo stanoveno, že k tomuto kroku je potřeba hlasů prosté většiny členů Národního shromáždění. Předseda vlády však chtěl, aby se lid měl šanci na toto téma sám vyjádřit. Příležitostí byly všeobecné volby konající se na konci roku 1968. Svým výsledkem, tedy vítězstvím strany *People's National Congress*, jejímž lídrem byl právě Burnham, pouze lid potvrdil, že si změnu sám přeje. Jediná strana vyjadřující svůj nesouhlas, byla *United Force*, která vyzvala voliče, aby nezákonnou republiku nevolili (Lutchman 1970: 97-98)

Změna měla být prostá. Generálního guvernéra měl nahradit místní prezident. Měla to být osoba guyanského občanství ne starší 40 let. Tento prezident měl být volen prostou většinou Národního shromáždění. Pravomoci by se oproti pravomocím generálního guvernéra příliš nelišily (Lutchman 1970: 98).

6.2.3. Trinidad a Tobago

Tyto dva ostrovy se nacházejí severovýchodně od Venezuely. Celková rozloha státu činí 5 128 km². První území kolonizovali Španělé, na počátku 19. století však ostrovy spadaly pod britskou nadvládu. Po zrušení otroctví byla většina pracovní síly dovážena z Indie. Tento fakt se odráží zejména na

⁹² Guyana. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/guy>, 27. 3. 2021.

multikulturním obyvatelstvu státu. Svou nezávislost země získala v roce 1962 a republikou se stala v roce 1976.

6.2.3.1. Kulturní, politický a ekonomický systém státu

Úředním jazykem je angličtina. Díky multikulturní společnosti se zde mluví více jazyky, jako například různými formami angličtiny nebo kreolskou francouzštinou. Jazyky se promítají i do náboženství, kde se objevuje například arabština nebo urdština. Náboženství je zde velmi různorodé. Nejvíce zde převládá římské katolictví, protestanství a hinduismus. Oblíbeným sportem je zde, stejně jako u svých sousedů, kriket. Obyvatelé státu kladou na vzdělávání svých potomků velký důraz. Občané s vysokoškolským vzděláváním mají mnoho výhod a většina z nich studovala v zahraničí, kam také ve většině případech později emigrují.⁹³ Vzdělávání v Trinidadu a Tobagu je podporováno pomocí COL a jeho otevřeného a inovativního vzdělávání, rozvoje technických a odborných dovedností a také je součástí Virtuální univerzity pro malé státy Společenství. COL úzce spolupracuje například s místním ministerstvem školství nebo *University of Trinidad and Tobago*.⁹⁴

Parlament státu je dvoukomorový a skládá se ze sněmovny reprezentantů a senátu. Sněmovna reprezentantů má 41 členů, kteří jsou voleni lidem na pětileté funkční období po jednomístných volebních obvodech. Senát, jehož členové jsou jmenováni prezidentem, má 31 postů. Na 16 z těchto křesel dává své doporučení předseda vlády, 6 na doporučená vůdce opozice a 9 na doporučení nezávislých členů vybraných prezidentem.⁹⁵ Poslední volby se konaly v roce 2020, kdy vládnoucí *People's National Movement* (PNM) získalo 22 křesel ve sněmovně. Opoziční strana *United National Congress* (UNC) získala zbylých 19 křesel. Post premiéra znovu obhájil lídr NPM Keith Rowley. Naopak lídr opoziční strany UNC Kamla Persad-Bissessar, která do roku 2015 pozici premiérky země zastávala,

⁹³ Culture of Trinidad and Tobago. *Countries and their Cultures*. Dostupné na: <https://www.everyculture.com/To-Z/Trinidad-and-Tobago.html>, 31. 3. 2021.

⁹⁴ Trinidad and Tobago. *Commonweath of Learning*. Dostupné na: <https://www.col.org/member-countries/trinidad-and-tobago>, 31. 3. 2021.

⁹⁵ The Parliament of Trinidad and Tobago. *Caribbean Elections*. Dostupné na: http://www.caribbeanelections.com/knowledge/parliament/tt_parliament/default.asp, 31. 3. 2021.

výsledky voleb odmítala a požadovala jejich přepočítání (Donmez 2020). Prezidentkou republiky je od roku 2018 Paula-Mae Weekes. Jedná o první ženu, která tento post zastávala.

Ekonomika země se řadí v regionu mezi ty více prosperující a stabilní. Největší zásluhu na tom má především těžba a zpracování ropy a zemního plynu, který je v zemi dominující složkou ekonomiky. Tento sektor tvoří každoročně přibližně kolem 40 % HDP a také představuje 80 % celkového exportu ze země. V zemi nalezneme jedno z největších zařízení na zkapalňování zemního plynu v oblasti západní hemisféry. Dále se v posledních letech ekonomika země zaměřuje také na cestovní ruch, který zde každým rokem roste. Turismus je nejvíce rozvinutý na ostrově Tobago.⁹⁶

Export z Trinidadu a Tobaga do Spojeného království v roce 2019 činil 62,9 milionů USD (0,66 % z celkových exportů). Import do země ze Spojeného království představoval ve stejném roce 135 milionů USD (2,07 % z celkových importů). Nejvíce se do Spojeného království dovážel ropný plyn (87 %), čpavek (5,59 %) nebo tvrdý alkohol (1,09 %). Ze Spojeného království se nejvíce vyvážely automobily (10,4 %), poštovní známky (7,82 %) nebo slad (2,06 %). Celková hodnota exportu do Spojeného království se oproti roku 2018 snížila o 42,6 %. Největším obchodním partnerem Trinidadu a Tobaga za rok 2019 jsou Spojené státy americké (33 % z celkových exportů) nebo Guyana (9,09 % z celkových exportů).⁹⁷

6.2.3.2. Změna státního zřízení

Po vyhlášení nezávislosti na Británii v roce 1962 se Eric Williams za PNM stal prvním ministerským předsedou nezávislé vlády. Generálním guvernérem byl jmenován Sir Solomon Hochoy. Na počátku 70. let však proběhla řada povstání a demonstrací z iniciativy hnutí *Black Power Movement* (BPM), během kterých

⁹⁶ Trinidad and Tobago. *The World Factbook*. Dostupné na: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/trinidad-and-tobago/>, 2. 4. 2021.

⁹⁷ Trinidad and Tobago. *OECD*. Dostupné na: <https://oec.world/en/profile/country/tto>, 31. 3. 2021.

musel být vládou vyhlášen stav nouze. BPM bojoval proti kulturní dominanci založené na evropském modelu, která byla nedotčena i po konci koloniální éry. Toto hnutí bylo znechuceno přetrvávajícím zviditelňováním koloniálních dob a obviňovalo z toho vládu (Trotman 2012: 37).

Hnutí bylo představeno v roce 1970 *National Joint Action Committee* (NJAC). Jednalo se o politickou stranu, která usilovala o zásadní změny v trinidadské a tobagonské společnosti. Dle názoru NJAC veškerou moc v zemi vlastnili zahraniční i místní bílí obyvatelé, a černošské a východoindické obyvatelstvo bylo utlačováno. Více než 86 % veškerých vedoucích podniků bylo bílých a za 14 % nezaměstnanost mohla taktéž „bílá“ dominance. NJAC také obvinila předsedu vlády Williamse, že zastával bílé hodnoty, a tudíž byl stranou odsouzen. Vše šlo ruku v ruce s nepříznivou ekonomickou situací země. Vrcholem byl roku 1970, kdy proběhl demonstrační pochod, kterého se zúčastnilo 30 % populace Tobaga. Zvýšení cen ropy přinesla zemi na počátku 70. let prosperitu, stávky i přesto pokračovaly (Meyerson – Seyler – Hornbeck 1987: 239–241).

V reakci na události v zemi byla v roce 1976 představena a přijata nová ústava (*Republic of Trinidad and Tobago Act*), která vznikla z iniciativy Williamsovi vlády. Tato ústava přenesla veškeré původní pravomoci Jehojo Veličenstva na prezidenta, jehož kancelář byla díky nové ústavě zřízena. Ústava byla přijata 1. srpna 1976 (Monteil 2015: 246–247). Prvním prezidentem republiky se stal bývalý generální guvernér Sir Ellis Clarke a prvním premiérem se stal Eric Williams, jehož strana PNM téhož roku v září vyhrála volby a získala ve sněmovně 24 křesel.⁹⁸ Dnes se slaví svátek vyhlášení republiky každoročně 24. září, v tento den se v roce 1976 poprvé sešel parlament pod novou republikovou ústavou.

⁹⁸ Trinidad and Tobago 1962 - present. *University of Central Arkansas*. Dostupné na: <https://uca.edu/politicalscience/dadm-project/western-hemisphere-region/trinidad-tobago-1962-present/>, 3. 4. 2021).

7. Závěr

Jednotlivé země Commonwealthu v Karibiku a Latinské Americe sdílejí společnou historii, která se výrazně odráží na kulturním, politickém a ekonomickém vývoji a stavu států. Tyto země spadaly pod britskou kontrolu od 17. a 18. století. O území probíhaly dlouholeté boje mezi evropskými mocnostmi, zejména Velkou Británií, Francií a Španělskem. Díky těmto územním „pranicím“ zde můžeme nalézt velmi multikulturní společnost.

Region měl ideální tropické podnebí a podmínky na pěstování různých plodin, zejména pak cukrové třtiny, tabáku a bavlny. Do zemí byli dováženi otroci původně z Afriky, po zrušení otroctví ve třicátých letech 19. století pak byli pracovníci dováženi zejména z oblasti Východní Indie. Pozůstatky otroctví jsou v oblasti dodnes zřejmé. Většina obyvatel států jsou afrického nebo indického původu a přetrvávají zde prvky exotických kultur, které se odráží zejména v náboženství, jazyce, životním stylu nebo umění. Bílé obyvatelstvo tvoří jen nepatrné procento obyvatel zemí, přesto zanechali v regionu největší odkaz. Společná historie států se utvářela až do dob vyhlášení jejich nezávislosti na Británii. Přestože státy šly svou vlastní cestou, lze je označit za země, které i nadále setrvávají pod britským vlivem.

Kultura oblasti je, jak již bylo zmíněno v předchozím odstavci, velmi rozmanitá. Všechny státy sdílejí stejný úřední jazyk, a to angličtinu, nejvíce se však po celém Karibiku a Guyaně hovoří kreolštinou a jejími různými formami. V návaznosti pak na historický vývoj země se v různých zemích vyskytuje například kreolský dialekt *Kwéyo l*, který je směsicí francouzštiny a afrických jazyků. Tuto formu kreolštiny nalezneme ve státech, které sdílejí svou koloniální historii nejen s Británií, ale také s Francií. Příkladem může být Svatá Lucie. Ta byla během své historie několikrát pod nadvládou Francie i Británie, mezi kterými probíhaly o ostrov boje. Během 19. století se však Svatá Lucie stala právoplatnou kolonií Británie. Dalším kreolským dialektem je takzvaná *Patwa*, což je kreolština

založená na anglickém jazyce a hovoří se jí například na Jamajce. V jednotlivých zemích se také hovoří dalšími evropskými jazyky, například španělštinou, kterou nalezneme i v Belize.

Náboženství je v oblasti také velmi různorodé a opět se odvíjí zejména od koloniální historie jednotlivých států. Nejvíce je v oblasti díky kolonialismu rozšířené křesťanství a jeho různé skupiny, zejména pak protestanství, anglikánská církev nebo římskokatolická církev. Nalezneme zde také ale prvky afrických náboženství, kdy se například v případě Svatého Vincenta a Grenadin vyskytuje domorodé náboženství, které je kombinací afrických rituálů a křesťanské liturgie. V oblasti je oblíbené zejména takzvané rastafariánství, které vzniklo na Jamajce a je kombinací hned několika celosvětově známých náboženství. Toto náboženské hnutí je populární i v dalších karibských zemích.

Za největší jednotící prvek bych v regionu však označila sport. Jednotlivé země sdílejí společnou vášeň, kterou představuje zejména kriket, který můžeme označit za britské dědictví. Mezi další sporty, jež jsou v oblasti oblíbené, se řadí také fotbal, rugby nebo atletika.

V politické oblasti se jednotlivé země příliš neliší. Po vyhlášení nezávislosti si většina zemí přizpůsobila britský Westminsterský politický systém, který si státy upravily dle vlastních politických podmínek. Například jsou v regionu země mající pouze jednokomorový parlament, i v jejich případě však nalezneme inspiraci ve Westminsterském politickém modelu. Parlament se skládá jak z členů volených, tak jmenovaných buďto generálním guvernérem (v případě konstituční monarchie) nebo prezidentem (v případě republiky). Jednokomorový parlament nalezneme na Dominice, Guyaně, Svatém Kryštofu a Nevisu a Svatém Vincentu a Grenadinách.

Ve většině případech zde však nalezneme dvoukomorové parlamenty skládající se ze sněmovny/shromáždění a senátu. Volby do sněmovny, během kterých si lid za pomoci zejména *first-past-the-post* volebního systému vybírá své kandidáty, probíhají ve všech zemích každých pět let. Tyto volby se však mohou

konat i dříve. Pozici předsedy vlády vždy zastává lídr politické strany, která ve volbách získala většinu postů ve sněmovně. Druhá vítězná strana je označena za stranu opoziční a její lídr je jmenován vůdcem opozice. Do senátu jsou jeho členové jmenováni generálním guvernérem nebo prezidentem. Na tyto posty generální guvernér nebo prezident jmenuje zejména na doporučení předsedy vlády, rozhoduje se ale také podle rady vůdce opozice či jiných státních skupin nebo organizací.

Přestože je Westminsterský politický systém rozšířen po celém regionu, v oblasti je kritizován, zejména pak Normanem Girvanem, jamajským profesorem, označován za přežitek kolonialismu a za určitou přetrvávající britskou kontrolou nad územím. Dále je vytýkána nedostatečná demokratická situace v regionu nebo vysoká míra korupce, která je v regionu bohatě rozšířena.

Hlavním důvodem kolonizace regionu byl zajisté obchod. Původní ekonomiky zaměřující se na hospodářství v čele s pěstováním cukrové třtiny, bavlny či tabáku, se po získání nezávislosti začaly soustředit na oblasti odlišné. Nejvíce se zaměřili na cestovní ruch, který v dnešní době v ekonomikách karibských států převládá a tvoří velkou část HDP jednotlivých států. Výjimkou je například Trinidad a Tobago, jehož ekonomika je zaměřena zejména na těžbu a zpracování ropy a zemních plynů, které každoročně tvoří kolem 40 % HDP. I přes velký rozvoj cestovního ruchu se však na hospodářství nezanevřelo, a i to dnes tvoří velké procento tržeb. V regionu se nadále pěstuje exotické ovoce, zelenina, koloniální plodiny jako cukrová třtina. Je zde také rozvinutý chov dobytka nebo rybolov. Ekonomiky států jsou však, díky svým malým rozlohám a omezeném množství orné půdy, závislé zejména na obchodu a dodávkách potravin a zboží z jiných států.

Jak z textu práce vyplývá, pro státy Commonwealthu v Karibiku a Latinské Americe nejsou obchodní vztahy se Spojeným královstvím těmi zásadními. Ve většině případech tvoří pouze malé procento z celkového obchodu jednotlivých států. Výjimkou je Belize, kde tvoří obchod se Spojeným královstvím více než

25 % celkových exportů státu. Mezi největší obchodní partnery zemí regionu jsou blízké Spojené státy americké, státy Latinské Ameriky a okolní karibské země, které jsou vázány skrze obchodní organizace, jako například CARICOM a CARIFORUM.

Od roku 2016 byla v případě mezinárodních obchodních smluv řešena převážně otázka brexitu, tedy odchodu Spojeného království z EU. Přes řadu odlišných názorů karibských státníků na brexit, hlavním tématem jednání bylo vytvoření obchodních podmínek mezi Spojeným královstvím a zeměmi CARIFORA. Po odchodu z EU bylo jasné, že se Spojené království musí odpojit i ze stávající obchodní smlouvy CARIFORUM-EU EPA, která zaručovala snadný obchod bez celních poplatků na veškerý vývoz ze zemí CARIFORA do EU. Cílem těchto jednání bylo tedy vytvořit obchodní smlouvu novou zahrnující ekonomické partnerství se Spojeným královstvím i po jeho odchodu z EU. Z této iniciativy vznikla ekonomická dohoda CARIFORUM-UK EPA, která byla v roce 2019 podepsána karibskými a britskými představiteli. Touto smlouvou je zaručeno zachování stávajících obchodních podmínek mezi Spojeným královstvím a zeměmi CARIFORA.

Země se nejvíce názorově odlišují v otázce změny státního zřízení. Většina států v karibské oblasti jsou konstitučními monarchiemi, a spadají tedy pod Commonwealth Realm. V čele těchto států je královna Alžběta II. a jejím oficiálním zástupcem v jednotlivých zemích je generální guvernér, který je panovnící do své funkce jmenován. V případě těchto zemí je tedy otázkou, zda od monarchie a britské panovnice opustit, a vytvořit si vlastní republiku v čele s prezidentem, či naopak konstituční monarchií setrvat.

Na jedné straně jsou tu státy, které o změně statutu neuvažují nebo se k tomuto tématu příliš nevyjadřují. Mezi tyto státy se řadí například Svatý Kryštof a Nevis. V jejich případě se spíše hovoří o referendu o odtržení Nevisu od Svatého Kryštofa. Také Belize se více zabývá jinými záležitostmi, a to otázkou územní sporu se sousední Guatemalou. Dále je zde Antigua a Barbuda, která se dříve

označovala za jednu z prvních zemí, jež se ke změně státního zřízení vyjádřila. Nyní není považovaná za zemi schylující se k vytvoření republiky v následujících letech. Bahamské ostrovy se pyšní velmi vřelými vztahy se Spojeným královstvím, zde však mezi vysokými úředníky nalezneme i podporovatele republikanismu.

Na druhé straně tu jsou země, které se ke změně státního zřízení aktivně vyjadřují a o této změně uvažují, či ji přímo realizují. Jedná se skoro o polovinu zemí v oblasti Karibiku. Mezi ty nejvýraznější aktéry vyjadřující se ke změně státního zřízení pozitivně se řadí Barbados a Jamajka. Barbados se zavázal o vytvoření republiky do konce roku 2021, přesněji chce tohoto cíle dosáhnout ke dni své nezávislosti, jež Barbados slaví na konci listopadu. Další země, mezi které se řadí například Jamajka, Grenada nebo Svatá Lucie, se rozhodlo Barbados v následujících letech následovat.

K této změně je nutné vyhlásit občanské referendum, kde by se musela více než polovina voličů vyjádřit pro vytvoření republiky. Takováto referenda však zatím neměla v regionu velkou šanci uspět. Příkladem může být Svatý Vincent a Grenadiny, kdy se v roce 2008 konalo referendum o vytvoření republiky, avšak 55 % občanů se vyjádřilo k zachování monarchie. Pro státy by bylo mnohem jednodušší tohoto cíle dosáhnout změnou ústavy státu. Například barbadoská ústava nyní umožňuje změnu státního zřízení hlasováním nejméně dvou třetin všech členů sněmovny. K vyhlášení republiky tak není nutné občanské referendum.

V průběhu práce je možné nalézt mnoho podobností a také odlišností mezi jednotlivými státy, která se odvíjí zajisté od historického vývoje, ale také současného stavu zemí. Přes snahy mnoha států Commonwealth Realm v regionu o odloučení od monarchie, jsou jejich součástí zakořeněné tradice a ceněné zvyky, od kterých nelze jen tak snadno opustit. Cílem států není ignorovat společnou historii, přerušit vztahy s Británií a zavrhnout tak britského monarchu, nýbrž dosadit do čela země státníka s místním občanstvím, který je více přítomný a více soucítí s lokální situací. Pro Alžbětu II., která se nachází na druhé straně

Atlantického oceánu, musí být tento úkol jistě obtížný. Změna státního zřízení tedy neznamena, že státy opustí i samotné Společenství. Například Jamajka se nechala slyšet, že se chce stát v následujících letech republikou, součástí Commonwealthu chce ale zůstat i nadále. Obyvatelé Jamajky si uvědomují velký přínos a zásluhy, které jim Commonwealth zajistil a rozhodně chtějí vztahy mezi Jamajkou a dalšími státy Společenství nadále upevňovat.

Commonwealth je charakteristický svou diverzitou. Jeho součástí jsou státy jak bohaté, tak chudé. Státy s malou nebo naopak velkou rozlohou. Státy, které jsou více rozvinuté nebo státy, které se označují za země rozvojové. Země Commonwealthu, které nalezneme v oblasti Karibiku a Latinské Ameriky, jsou státy rozvojové a svou rozlohou malé. Členství ve Společenství se dá v jejich případě označovat za výhodné. Takovéto členství státy nic nestojí a nezahrnuje ani žádné povinnosti nebo význačná privilegia. Zároveň mají státy pocit, že patří do určitého širšího společenství, kde se s nimi, i přes jejich malou rozlohu a nepřílišnou důležitost v mezinárodním systému, jedná s respektem a úctou. Commonwealth tedy nespojuje pouze bývalé kolonie Spojeného království, ale také jeho členové sdílí společnou historii a hodnoty v podobě prosperity, demokracie a míru. Nevýhodou může být pouze velká roztržitost zemí Commonwealthu po celém světě, která ovlivňuje ekonomickou a strategickou spolupráci.

Na závěr je nutné zmínit, že avšak Commonwealth vznikl z Britského impéria, jedná se o naprosto odlišný koncept. Britské impérium představovalo veškerá zámořská území, kolonie, protektoráty a mandáty, kterých se Británie během své dlouholeté koloniální historie zmocnila. Jednalo se o území pod britskou nadvládou a spravována Britskou říší. Naopak Commonwealth představuje svobodnou asociaci těchto bývalých britských území, které v rámci společné historie sdílejí podobné hodnoty a pomáhá jim se i po vyhlášení nezávislosti nadále rozvíjet.

8. Seznam použité literatury

8.1. Tištěné zdroje a literatura

BBC News (2020). *Guyana swears in Irfaan Ali as president after long stand-off*. 3. 8. 2020 (<https://www.bbc.com/news/world-latin-america-53637085>, 27. 3. 2021).

Bitto, Ron (2019). Guyana to become a major oil producer. *World Oil* 240 (9) (<https://www.worldoil.com/magazine/2019/september-2019/features/guyana-to-become-a-major-oil-producer>, 27. 3. 2021).

Blakemore, Erin (2019). What is Colonialism?. *National Geographic* 19.2.2019 (<https://www.nationalgeographic.com/culture/topics/reference/colonialism/#:~:text=Colonialism%20is%20defined%20as%20%E2%80%9Ccontrol,cultural%20values%20upon%20its%20people.>, 30. 1. 2021).

Blenman, Joy (2020). Adam Smith and “The Wealth of Nations”. *Investopedia*. 6. 2. 2020 (<https://www.investopedia.com/updates/adam-smith-wealth-of-nations/>, 31. 1. 2021).

Caribbean Tourism Organization (2015a). *Latest Statistics 2014*. 19. 6. 2015 (<https://www.onecaribbean.org/wp-content/uploads/22June2015Lattab14Final.pdf>, 22. 4. 2021).

Caribbean Tourism Organization (2015b). *Tourists arrivals from the UK 2015*. 22. 7. 2015 (<https://www.onecaribbean.org/knowledgebase/tourist-arrivals-uk-2015/>, 5. 4. 2021).

Donmez, Beyza Binnur (2020). Rulling party claims win in Trinidad and Tobago elections. *Anadolu Agency*. 11. 8. 2020 (<https://www.aa.com.tr/en/americas/ruling-party-claims-win-in-trinidad-and-tobago-election/1938383>, 31. 3. 2021).

Duri, Jorum (2020). Costs of corruption on gender equality, youth development, the environment and security issues in Commonwealth Caribbean countries. *Transparency International*. 25. 10. 2020 (<https://knowledgehub.transparency.org/assets/uploads/kproducts/2020-Final-Caribbean-countries-Costs-of-Corruption.pdf>, 18. 2. 2021).

Ferguson, Niall (2002). *Empire: The Rise and Demise of the British World Order and the Lesson for Global Power* (London: Allen Lane).

Girvan, Norman (2015). Assessing Westminster in the Caribbean: then and now. *Commonwealth & Comparative Politics* 53 (1), s. 95–107.

Grenade, Wendy C. (2010). Governance in the Caribbean: Toward Renewal. In: Lartey, Sam – Sastry, Deepti: *Governance in the Commonwealth: current debates* (London: Commonwealth Foundation).

Haggerty, Richard A. – Hornbeck, John F. (1989). St. Christopher and Nevis. In: Meditz, Sandra W – Hanratty, Dennis Michael – Federal Research Division, *Islands of the Commonwealth Caribbean* (Washington D.C.: Federal Research Division), s. 455–486.

Harrison, Richard (2018). Belize Thanks to British and Commonwealth. *BBN*. 15. 11. 2018 (<https://www.breakingbelizenews.com/2018/11/15/belize-thanks-to-british-and-commonwealth/>, 13. 3. 2021).

Hillmer, Norman (2006). Statue of Westminster, 1931. *The Canadian Encyclopedia* 29. 4. 2020 (<https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/statute-of-westminster#:~:text=The%20Statute%20of%20Westminster%20is,achievement%20of%20independence%20from%20Britain.&text=The%20Statute%20also%20clarified%20the,those%20of%20the%20other%20Dominions.>, 29.1.2021).

Humphrey, Errol (2016). How will BREXIT affect the Caribbean? Overview and indicative recommendations. *European Centre for Development Policy Management* (<https://ecdpm.org/publications/brexit-affect-caribbean/>, 1. 3. 2021).

International Living (nedatováno). Tourism is the Number One Foreign Exchange Earner for the Belize Economy. *International Living*. (<https://internationalliving.com/countries/belize/economy-in-belize/>, 12. 3. 2021).

Knight, Franklin W. (1989). Regional Overview. In: Meditz, Sandra W – Hanratty, Dennis Michael – Federal Research Division, *Islands of the Commonwealth Caribbean* (Washington D.C.: Federal Research Division), s. 1–41.

Landler, Mark – Ahmed, Azam (2020). ‘The Time Has Come’: Barbados Casts Off the Queen as Head of State, and Others May Follow. *The New York Times*. 22. 9. 2020 (<https://www.nytimes.com/2020/09/18/world/europe/britain-barbados-queen-elizabeth-commonwealth.html>, 14. 3. 2021).

Lawrence, Joseph A. (2014). What Will it Be, a Monarchy or a Republic? *Now Grenada*. 29. 4. 2014 (<https://www.nowgrenada.com/2014/04/will-monarchy-republic/>, 18. 3. 2021).

Leeuwen, Hans van (2020). Is China behind Barbados move to ditch the Queen?. *Financial Review*. 29. 9. 2020 (<https://www.afr.com/world/central-america/is-china-behind-barbados-s-move-to-ditch-the-queen-20200929-p56045>, 12. 3. 2021).

Lennon, Troy (2017). Responsible Government: Westminster system explained. *The West Australian*. 7. 8. 2017 (<https://thewest.com.au/lifestyle/kids/responsible-government-westminster-system-explained-ng-b88525273z>, 19. 2. 2021).

Loop Jamaica (2020). *Mikael Phillips wants referendum on removing Queen as head of State*. 10. 12. 2020 (<https://www.loopjamaica.com/content/mikael-phillips-wants-referendum-removing-queen-head-state>, 21. 3. 2021).

Loza, Léna (2013). The Singular Decolonization of British Guiana. *Cercles: Revue Pluridisciplinaire du Monde Anglophone* 28, s. 108–116.

Lutchman, Harold A. (1970). The Co-Operative Republic of Guyana. *Caribbean Studies* 10 (3), s. 97–115.

McIntyre, W. David (1998). *British Decolonization, 1946-1997* (London: McMillan Press Ltd).

Meyerson, Beatrice Berle – Seyler, David J. – Hornbeck, John F. (1989). In: Meditz, Sandra W – Hanratty, Dennis Michael – Federal Research Devison, *Islands of the Commonwealth Caribbean* (Washington D.C.: Federal Research Devison), s. 161–254.

Monteil, René Leon (2015). Constitution reform for responsible government in Trinidad and Tobago. *Oxford University Commonwealth Law Journal* 15 (2), s. 245–268.

Morgan, Donald G. (2021). Letter of the day – Why it is so difficult for Jamaica to become a republic? *Jamaica Gleaner*. 4. 1. 2021 (<http://jamaica-gleaner.com/article/letters/20210104/letter-day-why-it-so-difficult-jamaica-become-republic>, 21. 3. 2021).

Morris, Ainsworth (2019). Jamaica has Benefited from Being Part of the Commonwealth – Charles Jr. *Jamaica Information Service*. 12. 3. 2019 (<https://jis.gov.jm/jamaica-has-benefited-from-being-part-of-the-commonwealth-charles-jr/>, 21. 3. 2021).

Nation News (2019). *Vincentian attorney says referendum vote 'was a rejection of emancipation'*. 16. 8. 2019 (<https://www.nationnews.com/2019/08/16/vincentian-attorney-says-referendum-vote-was-a-rejection-of-emancipation/>, 23. 3. 2021).

Nicholls, Alicia (2017). Post-Brexit UK-Caribbean Trading Relations: What are the options?. *Caribbean Trade Law and Development* (<https://caribbeantradelaw.com/2017/03/26/post-brexit-uk-caricom-trading-relations-would-a-commonwealth-fta-be-a-viable-option/>, 20. 2. 2021).

Nicholls, Alicia (2019). UK-CARIFORUM Economic Partnership Agreement: What does it all mean?. *Caribbean Trade Law and Development* (<https://caribbeantradelaw.com/2019/04/06/uk-cariforum-economic-partnership-agreement-what-does-it-all-mean/>, 20. 2. 2021).

Nisbett, Terry (2004). Will St. Kitts and Nevis break up? *Federations* 4 (2), s.11-12.

O'Brien, Derek (2018). The end of the Caribbean Court of Justice? On failed constitutional referendums in Grenada, and Antigua and Barbuda. *ConstitutionNet*. 26. 11. 2018 (<https://constitutionnet.org/news/end-caribbean-court-justice-failed-constitutional-referendums-grenada-and-antigua-and-barbuda>, 16. 2. 2021).

Olusoga, David (2015). The history of British slave ownership has been buried: now its scale has been revealed. *The Guardian*. 12. 7. 2015 (<https://www.theguardian.com/world/2015/jul/12/british-history-slavery-buried-scale-revealed>, 3. 2. 2021).

Partington, Richard (2019). UK secures post-Brexit trade deal with group of Caribbean countries. *The Guardian* (<https://www.theguardian.com/business/2019/mar/22/uk-secures-post-brexit-trade-deal-with-group-of-caribbean-countries>, 20. 2. 2021).

PR Newswire (2020a). *Dominica Is the Fastest Growing Economy in Latin America and the Caribbean Region Thanks to Booming Tourism and Citizenship by Investment, UN ECLAC Report Finds*. 18. 1. 2020 (<https://www.prnewswire.com/il/news-releases/dominica-is-the-fastest-growing-economy-in-latin-america-and-the-caribbean-region-thanks-to-booming-tourism-and-citizenship-by-investment-un-eclac-report-finds-876117073.html>, 25. 3. 2021).

PR Newswire (2020b) *Team Unity Wins General Election in St Kitts and Nevis: US "Looks Forward to Deepening Our Partnership with Prime Minister Timothy*

Harris and His Government". 8. 6. 2020 (<https://www.prnewswire.com/news-releases/team-unity-wins-general-election-in-st-kitts-and-nevis-us-looks-forward-to-deepening-our-partnership-with-prime-minister-timothy-harris-and-his-government-301072232.html>, 21. 3. 2021).

Proctor, Charlie (2019). Referendum on the abolishing of the monarchy in St Vincent cancelled following visit by Charles and Camilla. *Royal Center*. 22. 3. 2019 (<https://royalcentral.co.uk/uk/referendum-on-the-abolition-of-the-monarchy-in-st-vincent-cancelled-following-visit-by-charles-camilla-118315/>, 23. 3. 2021).

René, Peter Lyn (2017). Assessing the Westminster Model in the Caribbean. *The René Chronicles*. 8. 3. 2017 (http://renehronicles.com/PDF/Assessing_The_Westminster_Model_in_The_Caribbean.pdf, 19. 2. 2021).

Rob, Abdul (2016). West Indies Federation. *Black History Month* 13.2.2016 (<https://www.blackhistorymonth.org.uk/article/section/history-of-politics/4250/>, 30. 1. 2021).

Romancov, Michael (2008). Commonwealth – vznik a vývoj. In: Šanc, David – Ženíšek, Marek a kol.: *Commonwealth: z perspektivy politické vědy* (Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk).

Sanders, Ronald (2020). Has the time come for Caribbean Republics?. *Organisation of Eastern Caribbean States*. 18. 9. 2020 (<https://pressroom.oecs.org/has-the-time-come-for-caribbean-republics>, 16. 2. 2021).

Scott, Romano (2020). PNP vows to hold referendum on whether to remove Queen, if elected. *Jamaica Gleaner*. 8. 8. 2020 (<http://jamaicagleaner.com/article/news/20200808/pnp-vows-to-hold-referendum-whether-to-remove-queen-if-elected>, 21. 3. 2021).

Sewell, Sharon C. (1978). *British Decolonization in the Caribbean: The West Indies Federation* [bakalářská práce] (Bridgewater: Bridgewater State College).

Singh, Chaitram (2008). Re-democratization in Guyana and Suriname: Critical Comparisons. *European Review of Latin American and Caribbean Studies* (84), s. 71–85.

Smith, Carmen Miner (2006). Navigation Acts (1651, 1660). *NC Pedia*. 1. 1. 2006 ([https://www.ncpedia.org/navigation-acts-1651-1660#:~:text=The%20Navigation%20Acts%20\(1651%2C%201660,dependence%20on%20foreign%20imported%20goods.,](https://www.ncpedia.org/navigation-acts-1651-1660#:~:text=The%20Navigation%20Acts%20(1651%2C%201660,dependence%20on%20foreign%20imported%20goods.,) 28. 1. 2021).

Smith, Sloan (2020). Former AG: Bahamas shift to republic is inevitable. *Eye Witness News*. 17. 9. 2020 (<https://ewnews.com/former-ag-bahamas-shift-to-republic-is-inevitable>, 17. 2. 2021).

St. Lucia Times (2018). *LPM favours ditching the Queen...but...* 10. 1. 2018 (<https://stluciatimes.com/lpm-favours-ditching-the-queen-but/>, 23. 3. 2021).

Šanc, David – Ženíšek, Marek (2008). Commonwealth – současný stav. In: David, Šanc – Marek, Ženíšek a kol.: *Commonwealth: z perspektivy politické vědy* (Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk).

The Bahamas Investor (2020). UK, Bahamas to maintain close ties after Brexit. *The Bahamas Investor*. 14. 2. 2020 (<http://www.thebahamasinvestor.com/2020/uk-bahamas-to-maintain-close-ties-after-brexite/>, 1. 3. 2021).

The Voice (2015). *Constitutional Review Commission Recommends: St. Lucia a Republic*. 15. 8. 2015 (<https://thevoiceslu.com/2015/08/constitutional-review-commission-recommends-st-lucia-a-republic/>, 23. 3. 2021).

Trotman, David V. (2012). Acts of Possession and Symbolic Decolonisation in Trinidad and Tobago. *Caribbean Quarterly* 58 (1), s. 21-43.

Van Trotsenburg, Axel (2019). Jamaica has made an extraordinary economic turnaround. *Miami Herald*. 14. 5. 2019 (<https://www.miamiherald.com/opinion/op-ed/article230391419.html>, 21. 3. 2021).

Wong, Melissa (2020). Political party in Grenada congratulates Barbados on Republic Decision. *Loop News Caribbean*. 19. 9. 2020 (<https://www.loopnewscaribbean.com/content/political-party-grenada-congratulates-barbados-republic-decision>, 18. 3. 2021).

8.2. Internetové zdroje

Britannica

Dostupné na: <https://www.britannica.com/>

Cambridge Dictionary

Dostupné na: <https://dictionary.cambridge.org/>

Canadian Museum of History

Dostupné na: <https://www.historymuseum.ca/>

Caribbean Elections

Dostupné na: <http://www.caribbeanelections.com/default.asp>

Central America

Dostupné na: <https://www.centralamerica.com/>

Commonwealth of Learning

Dostupné na: <https://www.col.org/>

Countries and their Cultures

Dostupné na: <https://www.everyculture.com/>

Election Guide

Dostupné na: <https://www.electionguide.org/>

Embassy of Grenada

Dostupné na: <https://grenadaembassyusa.org/>

Global Facility for Disaster Reduction and Recovery

Dostupné na: <https://www.gfdr.org/>

GOV.UK

Dostupné na: <https://www.gov.uk/>

Ministry of Financial Services, Trade and Industry and Immigration

Dostupné na: <https://mofstii.gov.bs/>

Moody's Analytics

Dostupné na: <https://www.economy.com/>

National Museums Liverpool

Dostupné na: <https://www.liverpoolmuseums.org.uk/>

Reddit

Dostupné na: <https://www.reddit.com/>

The Caricom

Dostupné na: <https://caricom.org/>

The Caribbean Council

Dostupné na: <https://www.caribbean-council.org/>

The Commonwealth

Dostupné na: <https://thecommonwealth.org/>

The Economist Intelligence Unit

Dostupné na: <https://www.eiu.com/n/>

The Observatory of Economic Complexity

Dostupné na: <https://oec.world/en>

The World Factbook

Dostupné na: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/>

University of Central Arkansas

Dostupné na: <https://uca.edu/>

Wikimedia Commons

Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

9. Resumé

This bachelor thesis is describing twelve states that can be entitled as the Commonwealth Caribbean. The Commonwealth Caribbean is a term used for former British colonies that are located in the Caribbean and Latin America. It is comprised of Antigua and Barbuda, The Bahamas, Barbados, Belize, Dominica, Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines and Trinidad and Tobago. I am dividing these countries into two groups – one group are the states that are still monarchies and a part of the Commonwealth Realm. Queen Elisabeth II. is the head of the state in these countries. Governor General is her official replacement. The second group are countries that are not monarchies anymore and which became republics where the head of the state is a president.

The work is focusing mostly on the British impact on their former colonies and their current political, cultural, and economic development and state. The first part of a thesis is focusing on the history of the British Empire, the origin of the Commonwealth, and the process of decolonization in the region. The second part is analysing the problematics of the region which consist of the Westminster political system and the economic issues associated with Brexit. The part is also concentrating on the individual states and their political structure, economic state, and culture. The main segment is focusing on the change of the state establishment of individual states. In the case of the states of Commonwealth Realm, I am concentrating on the possibility of the change and its pros and cons. In the case of the republics, I am looking for a reason why they did so.

10. Přílohy

Příloha č. 1 – Tabulka – základní přehled ⁹⁹¹⁰⁰

Název státu	Vlajka	Nezávislost (rok)	Státní zřízení	Politický systém	Generální guvernér/ prezident	Předseda vlády
Antigua a Barbuda		1981	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Rodney Williams (od roku 2014)	Gaston Browne (od roku 2014)
Bahamy		1973	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (shromáždění/senát)	Sir Cornelius A. Smith (od roku 2019)	Hubert Minnis (od roku 2017)
Barbados		1966	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Sandra Mason (od roku 2018)	Mia Mottley (od roku 2018)
Belize		1981	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Sir Colville Young (od roku 1993)	Johnny Briceño (od roku 2020)
Dominika		1978	Republika	Jednokomorový parlament (sněmovna)	Charles Savarin (od roku 2013)	Roosevelt Skerrit (od roku 2004)
Grenada		1974	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Cécile Le Grenade (od roku 2013)	Keith Mitchell (od roku 2013)
Guyana		1966	Republika (od roku 1970)	Jednokomorový parlament (Národní shromáždění)	Ifraan Ali (od roku 2020)	Mark Phillips (od roku 2020)
Jamajka		1962	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Patrick Allen (od roku 2009)	Andrew Holness (od roku 2016)
Svatý Kryštof a Nevis		1983	Konstituční monarchie	Jednokomorový parlament (Národní shromáždění)	Sir Tapley Seaton (od roku 2015)	Timothy Harris (od roku 2015)
Svatá Lucie		1979	Konstituční monarchie	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Neville Cenac (od roku 2018)	Allen Chastanec (od roku 2016)
Svatý Vincent a Grenadiny		1979	Konstituční monarchie	Jednokomorový parlament (sněmovna)	Susan Dougan (od roku 2019)	Ralph Gonsalves (od roku 2020)
Trinidad a Tobago		1962	Republika (od roku 1976)	Dvoukomorový parlament (sněmovna/senát)	Paula-Mae Weekes (od roku 2018)	Keith Rowley (od roku 2015)

⁹⁹ Vlajky zdroj: *The World Factbook*. Flags of the World. Dostupné na: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/references/flags-of-the-world/>, 27. 3. 2021.

¹⁰⁰ Zdroj: Tabulka vytvořena autorkou na základě dat z *The World Factbook*.

Příloha č. 2 – Tabulka – počet britských turistů v určitých karibských a latinskoamerických zemí Commonwealthu k roku 2015 v daném období ¹⁰¹¹⁰²¹⁰³

Název státu	Období	Počet turistů ze Spojeného království	Počet turistů z Evropy
Antigua	leden - květen	35 662	44 268
Barbados	leden - březen	63 702	79 561
Belize	leden - červen	6 655	21 260
Dominika	leden - květen	2 054	6 786
Grenada	leden - březen	6 956	10 333
Guyana	leden - květen	2 428	4 185
Jamajka	leden - květen	78 366	117 213
Svatá Lucie	leden - červen	35 769	46 160
Svatý Vincent a Grenadiny	leden - duben	6 882	9 034
Trinidad a Tobago	leden - červen	19 856	36 134

¹⁰¹ Tabulka: vytvořeno autorkou na základě dat z *Caribbean Tourism Organization* (2015b).

¹⁰² Obsah tabulky se zaměřil pouze na evropské země, jelikož cílem tabulky bylo poukázat na velké množství turistů cestujících z Velké Británie na rozdíl od jiným evropským státům.

¹⁰³ V porovnání s turisty pocházejících ze Spojených států amerických, kdy v roce 2014 přicestovalo do zmiňovaných zemí v tabulce celkem 2 168 019 lidí. Turistů pocházejících z Kanady bylo za stejný rok celkem 686 026 lidí (*Caribbean Tourism Organization* 2015a).

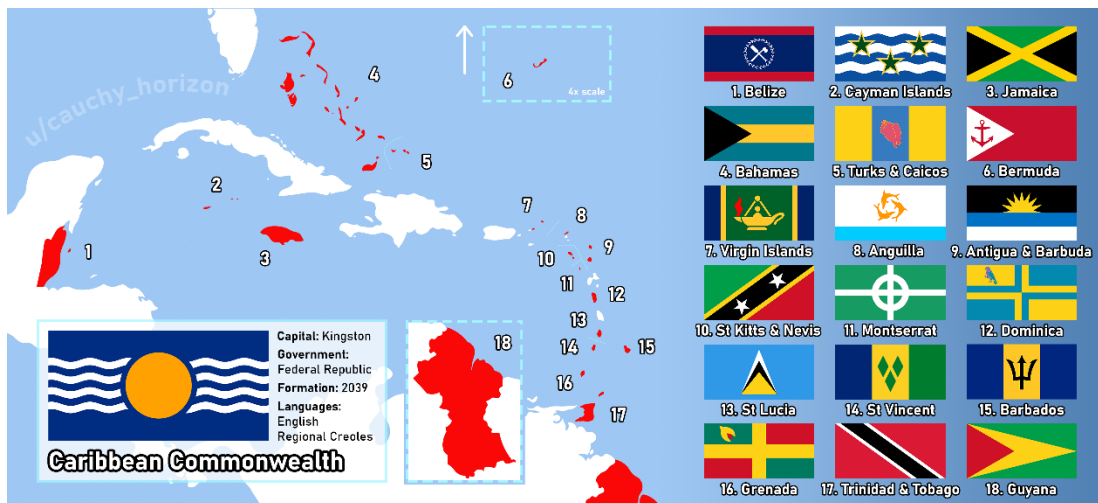
Příloha č. 3 – Mapa karibských a latinskoamerických států Commonwealthu¹⁰⁴

- Červenou barvou jsou vyznačeny nezávislé státy (bývalé britské kolonie)
- Oranžovou barvou jsou vyznačena britská zámořská území
- Modrou barvou jsou vyznačeny další anglofonní státy
- Běžovou barvou jsou vyznačeny ostatní karibské státy

¹⁰⁴ Zdroj: *Wikimedia Commons*. Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Commonwealth_Caribbean.svg, 27. 3. 2021.

Příloha č. 4 - Mapa bývalých britských kolonií - britská zámořská území a nezávislé státy v Karibiku a Latinské Americe, které jsou součástí Commonwealthu ¹⁰⁵

- Kajmanské ostrovy (2.), Turks a Caicos (5.), Bermudské ostrovy (6.), Britské Panenské Ostrovy (7.), Anguilla (8.) a Montserrat (11.) jsou zámořskými územími Spojeného království
- Ostatní státy jsou nezávislé

¹⁰⁵ Zdroj: The Caribbean Commonwealth: A hypothetical union of the Anglophone Caribbean. *Reddit*. Dostupné na: https://www.reddit.com/r/imaginarymaps/comments/fndi53/the_caribbean_commonwealth_a_hypothetical_union/